

ඩී.එස්. ජෙනානායක විද්‍යාලය - කොළඹ 07

D.S. Senanayake College - Colombo 07

02

S

I

අවසාන වාර පරීක්ෂණය, 2022 ජනවාරි
Final Term Test, January 2022

රසායන විද්‍යාව Chemistry	I I	12 වන ශ්‍රේණිය Grade 12	පැය දෙකයි Two hours
-----------------------------	--------	----------------------------	------------------------

- සැලකිය යුතුයි :**
- * සියලු ම ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න.
 - * උත්තර පත්‍රයේ නියමිත ස්ථානයේ ඔබේ විභාග අංකය ලියන්න.
 - * උත්තර පත්‍රයේ පිටුපස දී ඇති අනෙක් උපදෙස් ද සැලකිල්ලෙන් කියවා පිළිපදින්න.
 - * 1 සිට 50 තෙක් වූ එක් එක් ප්‍රශ්නයට (1), (2), (3), (4), (5) යන පිළිතුරු වලින් නිවැරදි හෝ ඉතාමත් ගැලපෙන හෝ පිළිතුර තෝරා ගෙන එය උත්තර පත්‍රයේ දක්වෙන උපදෙස් පරිදි කතිරයක් (X) යොදා දක්වන්න.

සාර්වත්‍ර වාගු නියතය	$R = 8.314 \text{ JK}^{-1} \text{ mol}^{-1}$	අවගාමී නියතය	$N_A = 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$
ප්ලාන්ක් නියතය	$h = 6.62 \times 10^{-34} \text{ J}$	ආලෝකයේ වේගය	$C = 3 \times 10^8 \text{ ms}^{-1}$

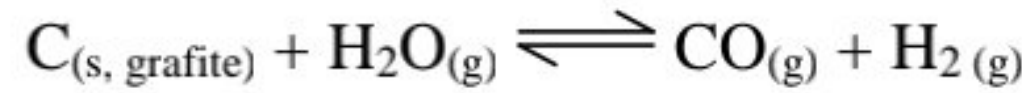
01. භූමි අවස්ථාවේ පවතින Cu පරමාණුවක හර ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යාව වනුයේ,
 1) 10 2) 28 3) 29 4) 12 5) 18
02. උච්ච තත්ත්ව යටතේ දී විකිරණ ශක්තියට අංශු ධාරාවක් හෙවත් ෆෝටෝන ලෙස හැසිරිය හැකි බවත්, පදාර්ථයට තරංගමය ගුණ ප්‍රදර්ශනය කළ හැකි බවත් පෙන්වා දුන් විද්‍යාඥයා වන්නේ,
 1) මැක්ස් ප්ලාන්ක් 2) ෆැන්ස්ටිස් විලියම් ඇස්ටන්
 3) නිල්ස් හෙන්ඩ්‍රික් බෝර් 4) ලුවී ඩී බ්‍රෝග්ලි
 5) විලියම් කෘෂ්කිස්
03. හතරවන ආවර්තයේ මූලද්‍රව්‍ය අතරින් භූමි අවස්ථාවේ වැඩිම විද්‍රව්‍යම ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යාවක් සහිත මූලද්‍රව්‍යයේ සංයුජතා කවචයේ ඇති ඉලෙක්ට්‍රෝනයේ (n, l, m_l, m_s) යන ක්වොන්ටම් අංක කුලකය වනුයේ,
 1) 3, 0, 0, + 1/2 2) 3, 2, 0, + 1/2 3) 4, 0, 0, + 1/2
 4) 3, 2, 1, + 1/2 5) 4, 1, 1, + 1/2
04. Z නම් මූලද්‍රව්‍යයකින් සාදන සල්ෆේටයේ සූත්‍රය Z₂(SO₄)₃. මෙම මූලද්‍රව්‍ය සාදන වෙනත් සංයෝගයක සූත්‍රය විය හැක්කේ,
 1) ZO₃ 2) Z(NO₃)₃ 3) ZSO₃ 4) ZH₄ 5) ZF₆
05. A මූලද්‍රව්‍ය (අඳුරු නොකළ ගෝල) හා B මූලද්‍රව්‍ය (අඳුරු කළ ගෝල) අතර සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා උචිත තුලිත රසායනික සමීකරණය වනුයේ,
- $\begin{matrix} \bullet & & \bullet \\ : & \infty & : \\ \bullet & & \bullet \end{matrix}$

→

$\begin{matrix} \text{V} & \text{V} \\ \text{V} & \text{V} \end{matrix}$
- 1) $A + B \longrightarrow AB$ 2) $A + 3 B \longrightarrow AB_3$
 3) $A_2 + 3 B_2 \longrightarrow 2 AB_3$ 4) $A_2 + 2 B_2 \longrightarrow 2 AB_2$
 5) $2A_2 + 2 B_2 \longrightarrow 2 A_2B_2$

06. sp^3 මුහුම්කරණයක් ඇති මධ්‍ය පරමාණුවක් සහිත අණුවල මධ්‍ය පරමාණුව වටා පැවතිය හැකි හැඩයන් දැක්වෙන නිවැරදි පිළිතුර වන්නේ,
- 1) තලීය ත්‍රිකෝණාකාර, කෝණික, රේඛීය
 - 2) චතුස්තලීය, කෝණික, ත්‍රිභානති ද්විපිරමිඩ
 - 3) තලීය සමචතුරස්‍රාකාර, චතුස්තලීය, ත්‍රිභානති ද්විපිරමිඩාකාර
 - 4) ත්‍රිභානති ද්විපිරමිඩ, විකෘති සිසෝ, T හැඩය
 - 5) කෝණික, ත්‍රිකෝණාකාර පිරමිඩ, චතුස්තලීය
07. සජල $MgSO_4$ රත්කිරීමෙන් එහි ඇති ජල අණු සියල්ල ඉවත් කළ විට එහි ස්කන්ධය 51% කින් අඩුවිය. සජල සලස්වීමේ රසායනික සූත්‍රය විය හැක්කේ, (Mg - 24, S - 32, O - 16, H - 1)
- 1) $MgSO_4 \cdot 10 H_2O$
 - 2) $MgSO_4 \cdot 7 H_2O$
 - 3) $MgSO_4 \cdot 5 H_2O$
 - 4) $MgSO_4 \cdot H_2O$
 - 5) $MgSO_4 \cdot 2 H_2O$
08. $CH_3 - \underset{\underset{CH_2}{||}}{C} - CH_2 - CH_2 - Cl$ යන කාබනික සංයෝගයේ IUPAC නාමකරණය වනුයේ
- 1) 4-chloro-2-methylbut-1-ene
 - 2) 1-chloro-3-methylbut-3-ene
 - 3) 4-chloro-2-methylbutan-1-ene
 - 4) 4-chlorido-2-methylbut-1-ene
 - 5) 4-chloromethylbut-1-ene
09. $Cr_2O_7^{2-} + HNO_2 + H^+ \longrightarrow Cr^{3+} + NO_3^- + H_2O$ යන ඔක්සිකරණ - ඔක්සිහරණ අයනික ප්‍රතික්‍රියාව තුළනය කළ විට එක් එක් ප්‍රභේදයේ සංගුණක වම් සිට දකුණට පිළිවෙලින් දැක්වෙනුයේ,
- 1) 1, 2, 5, 2, 3, 4
 - 2) 1, 3, 5, 2, 3, 4
 - 3) 1, 5, 3, 2, 4, 3
 - 4) 1, 3, 2, 5, 3, 4
 - 5) 1, 2, 3, 3, 4, 5
10. හයිඩ්‍රජන් වායුව (H_2) ලීටර 10 ක් 7 atm පීඩනයක් යටතේ චලනය විය හැකි පිස්ටනයක් සහිත සිලින්ඩරයක ඇත. එම උෂ්ණත්වයේ දීම එම වායු ස්කන්ධයේ පරිමාව 4l වන තෙක් පිස්ටනය චලනය කරන ලදී. සිලින්ඩරය තුළ පීඩනය වනුයේ,
- 1) 7 atm
 - 2) 9 atm
 - 3) 17.5 atm
 - 4) 18.5 atm
 - 5) 35.5 atm
11. මැග්නටයිට් (Fe_3O_4) කාබන් මොනොක්සයිඩ් සමග රත් කිරීමෙන් ලෝහ යකඩ ලබාගැනීමේ ක්‍රියාවලියට අදාළ රසායනික සමීකරණය පහත දැක්වේ.
- $$Fe_3O_4(s) + 4 CO(g) \longrightarrow 3 Fe(s) + 4 CO_2(g)$$
- 85% ක කාර්යක්ෂමතාවයකින් යුත් ඉහත ක්‍රියාවලියෙන් යකඩ 5 kg ලබාගැනීමට මැග්නටයිට් කොපමණ ස්කන්ධයක් යොදාගත යුතු ද? (Fe - 56, O - 16, C - 12)
- 1) 6.9 kg
 - 2) 8.12 kg
 - 3) 20.8 kg
 - 4) 24.4 kg
 - 5) 9.6 kg
12. $6 \text{ mol dm}^{-3} HCl$ 3 cm^3 ක් මගින් 1.2 g වන $NaHCO_3$ හා Na_3CO_3 මිශ්‍රණයෙන් $NaCl$, CO_2 , H_2O බවට පත් කරන ලදී, $25^\circ C$ දී හා 760 Hgmm දී පිටවූ CO_2 වායු පරිමාව වනුයේ, (H - 1, O - 16, C - 12, Na - 23)
- 1) 130 cm^3
 - 2) 0.013 dm^3
 - 3) 3.22 cm^3
 - 4) 322 cm^3
 - 5) 32.2 cm^3

19. ඉන්ධනයක් ලෙස ජල හුමාලය නිපදවීමේ ක්‍රියාවලිය දැක්වෙන පහත ප්‍රතික්‍රියාවේ 25 °C දී $\Delta G^\theta = 91.43 \text{ kJ mol}^{-1}$ වන අතර $\Delta H^\theta = 131.28 \text{ kJ mol}^{-1}$ හා $\Delta S^\theta = 133.6 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$ වේ.

ඉහත උෂ්ණත්ව පරාසය තුළ ΔH^θ නොවෙනස්ව පවතී නම් ඉහත ප්‍රතික්‍රියාව සමතුලිතතාවය පවතින උෂ්ණත්වය වනුයේ.

- 1) 983 °C 2) 709 °C 3) 938 °C 4) 709 K 5) 938 K

20. $\text{I}^- + \text{MnO}_4^- + \text{H}_2\text{O} \longrightarrow \text{I}_2 + \text{MnO}_2 + \text{OH}^-$ හි $\text{I}^- : \text{OH}^-$ මවුල අනුපාතය වනුයේ,

- 1) 3 : 4 2) 3 : 1 3) 2 : 1 4) 3 : 2 5) 6 : 1

21. ලෝහය 15 g ක් වැඩිපුර HCl සමග ප්‍රතික්‍රියා කර AlCl_3 හා H_2 ලබා දෙයි. 27°C දී හා 688 torr දී ලැබෙන H_2 පරිමාව dm^3 වලින් වනුයේ, (Al = 27)

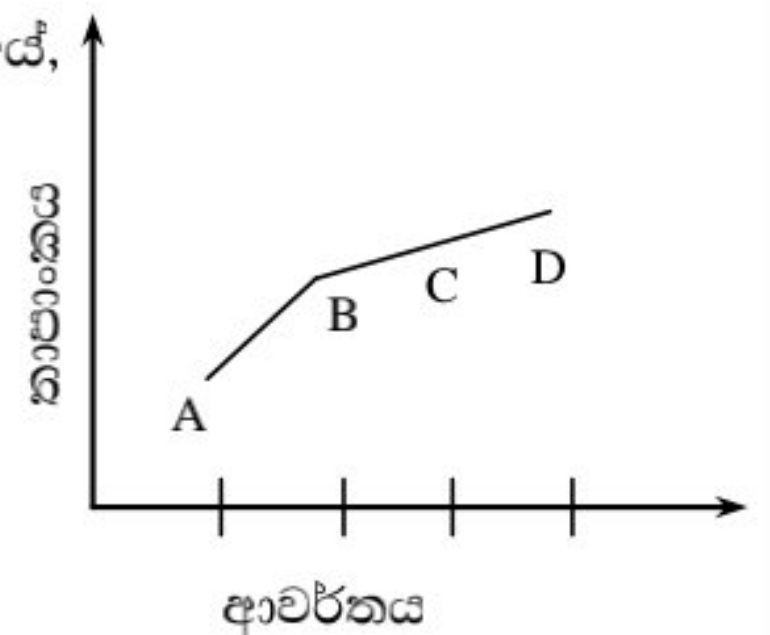
- 1) 2.3 2) 0.023 3) 23 4) 25.5 5) 2.55

22. Copper(I) arsenide යන IUPAC නාමකරණය සහිත සංයෝගයේ රසායනික සූත්‍රය නිවැරදිව නිරූපණය වන පිළිතුර වනුයේ,

- 1) Cu_3As 2) Cu_3AsO_4 3) Cu_5As 4) Cu_3As_2 5) Cu_3AsO_3

23. ප්‍රස්ථාරයේ A, B, C, D වලින් දැක්වෙන හයිඩ්‍රයිඩ් පිළිවෙලින් දැක්වෙන පිළිතුර වනුයේ,

- 1) $\text{CH}_4, \text{SiH}_4, \text{GeH}_4, \text{SnH}_4$ 2) $\text{NH}_3, \text{PH}_3, \text{AsH}_3, \text{SbH}_3$
 3) $\text{H}_2\text{O}, \text{H}_2\text{S}, \text{H}_2\text{Se}, \text{H}_2\text{Te}$ 4) $\text{HF}, \text{HCl}, \text{HBr}, \text{HI}$
 5) $\text{CH}_4, \text{NH}_3, \text{H}_2\text{O}, \text{HF}$

24. පහත ප්‍රකාශ අතරින් අසත්‍ය ප්‍රකාශය වනුයේ,

- 1) සම්මත අවස්ථාවේ දී ඇති මූලද්‍රව්‍ය වල ස්ථායී භෞතික අවස්ථාවේ නිරපේක්ෂ එන්තැල්පිය ශුන්‍ය ලෙස සැලකේ.
 2) සම්මත අවස්ථාවේ දී ඇති මූලද්‍රව්‍ය වල ස්ථායී භෞතික අවස්ථාවේ නිරපේක්ෂ එන්ට්‍රොපිය ශුන්‍ය ලෙස සැලකේ.
 3) සම්මත අවස්ථාවේ දී ඇති මූලද්‍රව්‍ය වල ස්ථායී භෞතික අවස්ථාවේ නිරපේක්ෂ ගිබ්ස් නිදහස් ශක්තිය ශුන්‍ය ලෙස සැලකේ.
 4) දියමන්ති මිනිරන් බවට පත්වීමේ ගිබ්ස් ශක්ති විපර්යාසය ඍණ වේ.
 5) ප්‍රත්‍යාවර්ත සමතුලිත පද්ධතියක ගිබ්ස් ශක්ති විපර්යාසය ශුන්‍ය වේ.

25. ඉහළින් සඳහන් ජ්‍යාමිතියට නොගැලපෙන අණුවක් හෝ අයනයක් අඩංගු පිළිතුර වනුයේ,

වතුස්තලීය	තලීය ත්‍රකෝණාකාර	ත්‍රිභානකි ද්විපිරමිඩ	අෂ්ටකලීය
1) CH_4	BCl_3	I_3^-	BrF_5
2) SO_4^{2-}	CO_3^{2-}	XeOF_2	$[\text{Cu}(\text{H}_2\text{O})_6]^{2+}$
3) OF_2	AlCl_3	SF_4	ICl_5
4) CCl_4	BeCl_2	PCl_5	SF_6
5) NH_3	SO_2	ICl_3	XeF_4

අංක 31 සිට 40 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා දී ඇත (a), (b), (c) හා (d) යන ප්‍රතිචාර හතර අතරින් එකක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ නිවැරදි ය. නිවැරදි ප්‍රතිචාරය / ප්‍රතිචාර කවරේ දැයි තෝරා ගන්න.

- (a) සහ (b) පමණක් නිවැරදි නම් (1) මත ද,
- (b) සහ (c) පමණක් නිවැරදි නම් (2) මත ද,
- (c) සහ (d) පමණක් නිවැරදි නම් (3) මත ද,
- (d) සහ (a) පමණක් නිවැරදි නම් (4) මත ද,

වෙනත් කිසියම් ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාවක් හෝ සංයෝජනයක් හෝ නිවැරදි නම් (5) මත ද උත්තර පත්‍රයෙහි දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි ලකුණු කරන්න.

ඉහත උපදෙස් සම්පිණ්ඩණය

නිවැරදි ප්‍රතිචාර	a හා b	b හා c	c හා d	a හා d	වෙනත් කිසියම් ප්‍රතිචාරයක් / ප්‍රතිචාර නිවැරදිය.
පිළිතුර	1	2	3	4	5

31. පරිපූර්ණ වායුවක වර්ග මධ්‍යන්‍ය මූල වේගය සම්බන්ධව සත්‍ය වන්නේ,

- a) එය නිරපේක්ෂ උෂ්ණත්වයට අනුලෝමව සමානුපාතික වේ.
- b) එය වායුවේ මවුලික ස්කන්ධයේ වර්ග මූලයට ප්‍රතිලෝමව සමානුපාතික වේ.
- c) එය මධ්‍යක අණුක වාලක ශක්තිය ඇති අණුවක වේගයට සමාන වේ.
- d) එය පීඩනයෙන් ස්වායත්ත වේ.

32. ClO_3^- සහ ClO_4^- අයන සම්බන්ධව සත්‍ය වනුයේ,

- a) අයන දෙකෙහිම මධ්‍ය Cl පරමාණුව sp^3 මුහුම්කරණය ඇත.
- b) අයන දෙකෙහිම මධ්‍ය පරමාණුව වටා ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල ජ්‍යාමිතිය වතුස්තලීය වේ.
- c) ClO_3^- පිරමිඩීය හැඩැති වන අතර ClO_4^- වතුස්තලීය වේ.
- d) අයන දෙකම ජලීය ද්‍රාවණයේ දී දුබල අම්ල වේ.

33. රෙඩොක්ස් ප්‍රතික්‍රියාවක් වන්නේ මින් කුමන ප්‍රතික්‍රියාව / ප්‍රතික්‍රියා ද

- a) $\text{Cl}_2 + \text{H}_2\text{O} \longrightarrow \text{HOCl} + \text{HCl}$
- b) $2 \text{CuCl} + \text{Cl}_2 \longrightarrow 2 \text{CuCl}_2$
- c) $\text{PCl}_3 + 3 \text{H}_2\text{O} \longrightarrow \text{H}_3\text{PO}_3 + 3 \text{HCl}$
- d) $\text{N}_2\text{O}_3 + \text{H}_2\text{O} \longrightarrow 2 \text{HNO}_2$

34. X නම් අකාබනික සංයෝගය බන්සන් දැල්ලට කොළ පැහැයක් ලබාදේ. එය ජලයෙහි ද්‍රාව්‍ය අතර තනුක නයිට්‍රික් අම්ලය සහ AgNO_3 සමග අවක්ෂේපයක් ලබාදේ. X විය හැක්කේ මින් කුමක් / කුමන ඒවා ද?

- a) BaBr_2
- b) $\text{Cu}(\text{NO}_2)_2$
- c) $\text{Ba}(\text{NO}_3)_2$
- d) CuBr_2

35. $[\text{Co}(\text{NH}_3)_6]\text{SO}_4$ යන සංයෝගය පිළිබඳ සත්‍ය වන්නේ,

- සංයෝගයේ IUPAC නම hexaaminocobalt(II) sulphate වේ.
- H_2O_2 එකතු කළ විට රතු දුඹුරු ද්‍රාවණයක් ලැබේ.
- මධ්‍ය ලෝහ කැටායනයේ ඔක්සිකරණ අංකය +2 වේ.
- මෙම සංයෝගයට ජලය එකතු කරන විට නිල් ද්‍රාවණයක් ලැබේ.

36. $PV = \frac{1}{3}mNC^2$ යන සමීකරණය සම්බන්ධව පහත කුමන කරුණ / කරුණු සත්‍ය නොවේ ද?

- වායුවක පීඩනය එහි ඒකක පරිමාවක ඇති අණු සංඛ්‍යාවට සමානුපාතික බව ගම්‍ය වේ.
- මෙහි C^2 යනු වායුවේ අණුවල වර්ග මධ්‍යන්‍ය වේගය වේ.
- වායුවේ ස්කන්ධය m මගින් ලැබේ.
- වායුවේ අණුවල මුළු වාලක ශක්තිය PV ගුණිතයට සමාන බව සමීකරණයෙන් පෙන්වයි.

37. පහත සඳහන් කුමන සංයෝගය / සංයෝග HBr සමග ප්‍රතික්‍රියා කරවීමෙන් ප්‍රකාශ සක්‍රීය සංයෝගයක් ලබාගත හැකි ද?

- $\text{CH}_3\text{CH}=\text{CH}_2$
- $\text{C}_2\text{H}_5\text{CH}=\text{CH}_2$
- $\text{CH}_3\text{CH}=\text{CH}_3 - \text{CH}_3$
- $\text{C}_2\text{H}_5 - \text{CH}=\text{CHCH}_3$

38. හයිඩ්‍රජන් පරමාණුක වර්ණාවලියේ අනුයාත රේඛා ශ්‍රේණි 2 ක පළමු රේඛා තුන පහත රූපයේ දැක්වේ.

A	B	C	D	E	F

C රේඛාව රතු පාටින් දිස් වේ. පහත කවර ප්‍රකාශය සත්‍ය වේ ද?

- A සිට E දක්වා යෑමේදී සංඛ්‍යාතය වැඩිවේ.
- C රේඛාවේ තීව්‍රතාවය B රේඛාවේ තීව්‍රතාවයට වඩා වැඩිවේ.
- E රේඛාවට අනුරූප ඉලෙක්ට්‍රෝන සංක්‍රමණය වන්නේ $n = 5 \rightarrow n = 3$ ය.
- A හා B රේඛා අතර පරතරය E හා F රේඛා අතර පරතරයට වඩා තරමක් වැඩිවේ.

39. තදින් රත් කළ විට O_2 හෝ N_2 මුදා නොහරින්නේ මින් කවර ඒවා ද?

- KClO_3
- NH_4NO_3
- LiNO_3
- AgNO_3

40. 200°C දී සහ 1 atm හිදී X හි වායුමය කාබනික සංයෝගයේ 10 cm^3 ක් මුළුමනින් ම දහනය කිරීමට O_2 වායුව 30 cm^3 ක් වැය විය. X විය හැක්කේ,

- C_2H_4
- $\text{C}_2\text{H}_6\text{O}$
- $\text{C}_2\text{H}_4\text{O}_2$
- C_6H_6

.22 A/L අපි [papers grp]

- අංක 41 සිට 50 දක්වා එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා ප්‍රකාශ දෙන බැගින් ඇත. එම ප්‍රකාශ යුගලයට හොඳින් ගැලපෙනුයේ පහත වගුවෙහි දැක්වෙන පරිදි 1, 2, 3, 4, සහ 5 යන ප්‍රතිචාර වලින් කවර ප්‍රතිචාරය දැයි තෝරා පිළිතුරු පත්‍රයේ උචිත ලෙස සලකුණු කරන්න.

ප්‍රතිචාරය	පළමුවැනි ප්‍රකාශය	දෙවැනි ප්‍රකාශය
1	සත්‍යයි.	සත්‍ය වන අතර පළමුවැනි නිවැරදිව පහදා දෙයි.
2	සත්‍යයි.	සත්‍ය වන නමුත් පළමුවැනි නිවැරදිව පහදා නොදෙයි.
3	සත්‍යයි.	අසත්‍යයි.
4	අසත්‍යයි.	සත්‍යයි.
5	අසත්‍යයි.	අසත්‍යයි.

	පළමුවැනි ප්‍රකාශය	දෙවැනි ප්‍රකාශය
41.	ගුණාත්මක විශ්ලේෂණයේ දී IV වන කාණ්ඩයේ දී අවක්ෂේප වන සල්ෆයිඩ් සියල්ල d - ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍ය වල සල්ෆයිඩ් වේ.	d- ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍ය වල සල්ෆයිඩ් අවක්ෂේප වන්නේ ඉතා ඉහළ සල්ෆයිඩ් අයන සාන්ද්‍රණ පවතින විට දී පමණි.
42.	1 - chloropropene පාරක්‍රීමාන සමාවයවිකතාවය දක්වයි.	සියලුම පාරක්‍රීමාන සමාවයවික ජ්‍යාමිතික සමාවයවික වේ.
43.	කිසියම් ක්‍රියාවලියක් පියවර වශයෙන් සිදුවෙනම් සමස්ථ එන්තැල්පි විපර්යාසය ඒ ඒ පියවර වල එන්තැල්පි විපර්යාසවල එකතුවට සමාන වේ.	හේස් නියමය එන්තැල්පියෙහි අවස්ථාශ්‍රිත ගුණයෙහි ප්‍රතිඵලයක් වන අතර එන්තැල්පි විපර්යාසය සිදුවන මාර්ගයෙන් ස්වායත්තය.
44.	ලුවිස් ව්‍යුහයන් මගින් අණුවක පරමාණු සම්බන්ධවී ඇති ආකාරය පිළිබඳව හෙලි කළද අණුවේ හැඩය පිළිබඳව ප්‍රකාශ නොකරයි.	අණුවක හැඩය තීරණය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන්නේ සංයුජතා කවච ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල විකර්ෂණවාදය පමණි.
45.	දෙවන කාණ්ඩය ඔස්සේ පහළට යත්ම කැටායනයේ ධ්‍රැවීකරණ බලය ඉහළ යයි.	BaCO ₃ වලට වඩා පහසුවෙන් MgCO ₃ තාප වියෝජනයට ලක්වේ.
46.	වායු ද්‍රව බවට පත්වීමේ දී එන්ට්‍රෝපිය අඩුවේ	වායු ද්‍රව බවට පත්වන විට අහඹුතාව අඩුවේ.
47.	CH ₃ CH ₂ - C ≡ CH සහ CH ₃ CH ₂ CH = CH ₂ වෙන්කර හඳුනා ගැනීමට ඇමෝනියා AgNO ₃ යොදාගත හැකි ය.	CH ₃ CH ₂ - C ≡ CH මගින් Ag ⁺ , Ag ලෝහය බවට ඔක්සිහරණය කරයි.
48.	3d මූලද්‍රව්‍ය වල ප්‍රථම අයනීකරණ එන්තැල්පිය පරමාණුක ක්‍රමාංකය සමග වැඩිවේ.	සියලුම 3d මූලද්‍රව්‍යවල ප්‍රථම අයනීකරණයේ දී 4s ඉලෙක්ට්‍රෝනයක් ඉවත් වේ.
49.	පළමු කාණ්ඩයේ මූලද්‍රව්‍ය වලට සාපේක්ෂව එකම ආවර්තයේ ඇති දෙවන කාණ්ඩයේ මූලද්‍රව්‍ය සනත්වයෙන් වැඩි ය.	දෙවන කාණ්ඩයේ මූලද්‍රව්‍යවල ලෝහක බන්ධන ප්‍රබල බව පළමු කාණ්ඩයේ මූලද්‍රව්‍ය වලට වඩා වැඩි ය.
50.	ඇල්කීන, ඉලෙක්ට්‍රෝෆිලික සමග ප්‍රතික්‍රියා කරයි	C = C ද්විත්ව බන්ධනයේ ඇති සිග්මා බන්ධනය පහසුවෙන් ධ්‍රැවීකරණයට භාජනය වේ.

ඩී.එස්. සේනානායක විද්‍යාලය - කොළඹ 07

D.S. Senanayake College - Colombo 07

අවසාන වාර පරීක්ෂණය, 2022 ජනවාරි

Final Term Test, January 2022

02

S

II

රසායන විද්‍යාව Chemistry	II II	12 වන ශ්‍රේණිය Grade 12	පැය තුනයි Three hours
-----------------------------	----------	----------------------------	--------------------------

උපදෙස් :

- ★ මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය කොටස් තුනකින් සමන්විත වේ.
A කොටස (ව්‍යුහගත රචනා) (ප්‍රශ්න 1 - 4) සහ B කොටස (ප්‍රශ්න 5 - 7), C කොටස (ප්‍රශ්න 8 - 10)
- ★ A කොටස
ප්‍රශ්න 4 ටම පිළිතුරු සපයන්න. එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා පිළිතුරු සපයා ඇති ඉඩෙහි ලියන්න.
- ★ B කොටස
ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. පිළිතුරු ඔබේ කඩදාසි වල ලියන්න.
- ★ C කොටස
ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. පිළිතුරු ඔබේ කඩදාසි වල ලියන්න.
- ★ නියමිත කාලය අවසන් වූ පසු A කොටස, B, C කොටස් වලට උඩින් සිටින සේ අමුණා පිළිතුරු පත්‍ර භාර දෙන්න.
- ★ ප්‍රශ්න පත්‍රයෙහි B හා C කොටස් පමණක් ඔබ ළඟ තබාගත හැකිය.

සාර්වත්‍ර වායු නියතය	$R = 8.314 \text{ JK}^{-1} \text{ mol}^{-1}$	ඇවගාඩ්‍රෝ නියතය	$N_A = 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$
ප්ලාන්ක් නියතය	$h = 6.6 \times 10^{-34} \text{ Js}$	ආලෝකයේ ප්‍රවේගය	$C = 3 \times 10^8 \text{ ms}^{-1}$

පරීක්ෂකගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා පමණි.

රසායන විද්‍යාව II		
කොටස	ප්‍රශ්න අංකය	ලැබූ ලකුණු
A	01	
	02	
	03	
	04	
B	05	
	06	
	07	
C	08	
	09	
	10	
	එකතුව	
	ප්‍රතිශතය	

අවසාන ලකුණු	
ඉලක්කමින්	
අකුරෙන්	
සංකේත අංක	
උත්තර පත්‍ර පරීක්ෂක	
ලකුණු පරීක්ෂා කළේ	1.
	2.
අධීක්ෂණය	

A - කොටස
සියලුම ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න

01. (a) නිවැරදි පිළිතුර / පිළිතුරු දී ඇති තිත් ඉර මත ලියන්න.

(i) Na, Mg, Ca, Li යන සංයෝග අතරින් N2 වායුව සමග ප්‍රතික්‍රියා නොකරන්නේ,

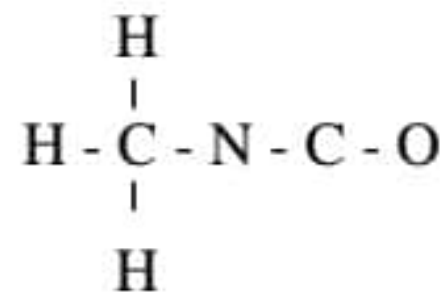
(ii) Si, H, F, N, C යන මූලද්‍රව්‍ය වලින් ඉහළම විද්‍යුත් සෘණතා වෙනස ඇත්තේ කුමන මූලද්‍රව්‍ය යුගලය අතර ද?

(iii) SiC, I3-, සහ SO3 යන ප්‍රභේද අතරින් බන්ධන කෝණය 180° වන්නේ,

(iv) SO3, SO2, BF3, SF6 යන අනු අතරින් එකසර යුග්ම ගණන සහ බන්ධන ගණන එකිනෙකට සමාන වන්නේ,

(v) (NH4)2CO3, NH4NO2 සහ NH4NO3 යන සංයෝග අතරින් තාප වියෝජනයේ දී සමාන පරමාණු වලින් යුක්ත අණුවක් ලබා දෙන්නේ,

(b) (i) මෙතිල් අයිසොසයනේට් (CH3NCO) සඳහා තිබිය හැකි වඩාත්ම සුදුසු ලැවිස් ව්‍යුහය අදින්න. සැකිල්ල පහත දී ඇත.

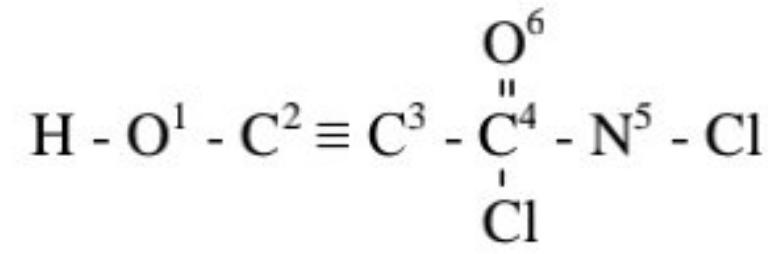
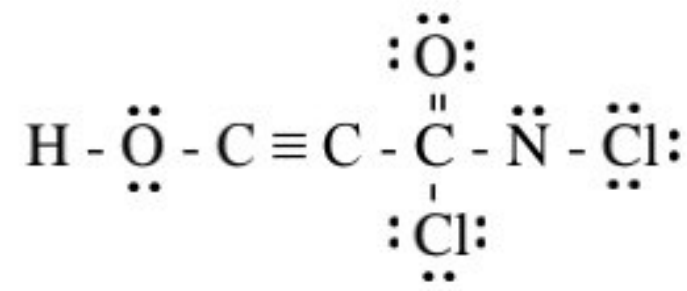

.22 A/L අපි [papers grp].

(ii) ඉහත ව්‍යුහය සඳහා පැවතිය හැකි සම්ප්‍රයුක්ත ව්‍යුහ අදින්න. ((i) හිදී අදින ලද ව්‍යුහයට සාපේක්ෂව (ii) හි ව්‍යුහ වල ස්ථායීතාවය "අඩුස්ථායී" හෝ "අස්ථායී" ලෙස සඳහන් කරන්න. ඒ සඳහා හේතු දක්වන්න.)

Series of horizontal dotted lines for writing answers to question (ii).

(iii) දී ඇති ලුවීස් ව්‍යුහය සහ එහි අංකනය කරන ලද සැකිල්ල භාවිතා කර දී ඇති වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

	O ¹	C ²	C ⁴	N ⁵
VSEPR යුගල				
ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල ජ්‍යාමිතිය				
හැඩය				
මුහුම්කරණය				
ඔක්සිකරණ අංකය				

ඉහත (iii) කොටසෙහි දෙන ලද ලුවීස් ව්‍යුහය මත (iv) කොටසේ සිට (vii) කොටස දක්වා පිළිතුරු පදනම් වේ.

(iv) පහත දී ඇති එක් එක් පරමාණු යුගල අතර පවතින σ බන්ධනය සෑදීම සඳහා සහභාගී වන පරමාණුක / මුහුම් කාක්ෂික හඳුනාගන්න.

- (i) H - O¹ H - O¹ -
- (ii) O¹ - C² O¹ - C² -
- (iii) C² - C³ C² - C³ -
- (iv) C³ - C⁴ C³ - C⁴ -
- (v) C⁴ - N⁵ C⁴ - N⁵ -
- (vi) C⁴ - O⁶ C⁴ - O⁶ -

(v) පහත දැක්වෙන පරමාණු දෙක අතර π බන්ධන සෑදීමට සහභාගී වන පරමාණුක කාක්ෂික හඳුනාගන්න.

- C² - C³ C² - C³ -
- C⁴ - O⁶ C⁴ - O⁶ -

(vi) දී ඇති පරමාණු වටා ආසන්න බන්ධන කෝණ සඳහන් කරන්න.

- O¹ -
- C² -
- C⁴ -
- N⁵ -

(viii) O¹, C², C³, C⁴, සහ N⁵ පරමාණු විද්‍යුත් ඍණතාවය වැඩිවන අනුපිළිවෙලට සකසන්න.

.....

.....

.....

(c) වරහන් තුළ දී ඇති ගුණය වැඩිවන අනුපිළිවෙලට දෙන ලද ප්‍රභේද සකස් කරන්න.

(i) NO_2^+ , NO_2^- , NO_3^- ($\sigma^*_{\text{N-O}}$ බන්ධන කෝණය)

..... < <

(ii) NF_3 , NO_2F , NH_3 (N වල විද්‍යුත් ඍණතාවය)

..... < <

(iii) $\text{Ca}(\text{OH})_2$, $\text{Mg}(\text{OH})_2$, $\text{Ba}(\text{OH})_2$ (ජලයේ ද්‍රාව්‍යතාවය)

..... < <

(iv) K^+ , P^{3-} , S^{2-} (අයනික අරය)

..... < <

(v) C_2H_2 , C_2H_4 , C_2H_6 (C - C බන්ධනයේ බන්ධන දිග)

..... < <

(vi) $\text{Mg}(\text{NO}_3)_2$, $\text{Sr}(\text{NO}_3)_2$, $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$ (තාප වියෝජන උෂ්ණත්වය)

..... < <

02. (a) ගෘහස්ථ වායු සිලින්ඩරයක ප්‍රොපේන් සහ බියුටේන් යන වායු අන්තර්ගතය. එම වායු සහිත සිලින්ඩරයේ ස්කන්ධය 12.82 kg වේ. පීඩනයට ලක් කිරීමෙන් ඉහත වායු මිශ්‍රණය ද්‍රව බවට පත්කොට ගබඩා කර ඇත.

(i) ඉහත ද්‍රව මිශ්‍රණය හඳුන්වන නම කුමක් ද?

.....

(ii) ප්‍රොපේන් සහ බියුටේන් වල ව්‍යුහ අදින්න.

.22 A/L අපි [papers grp]

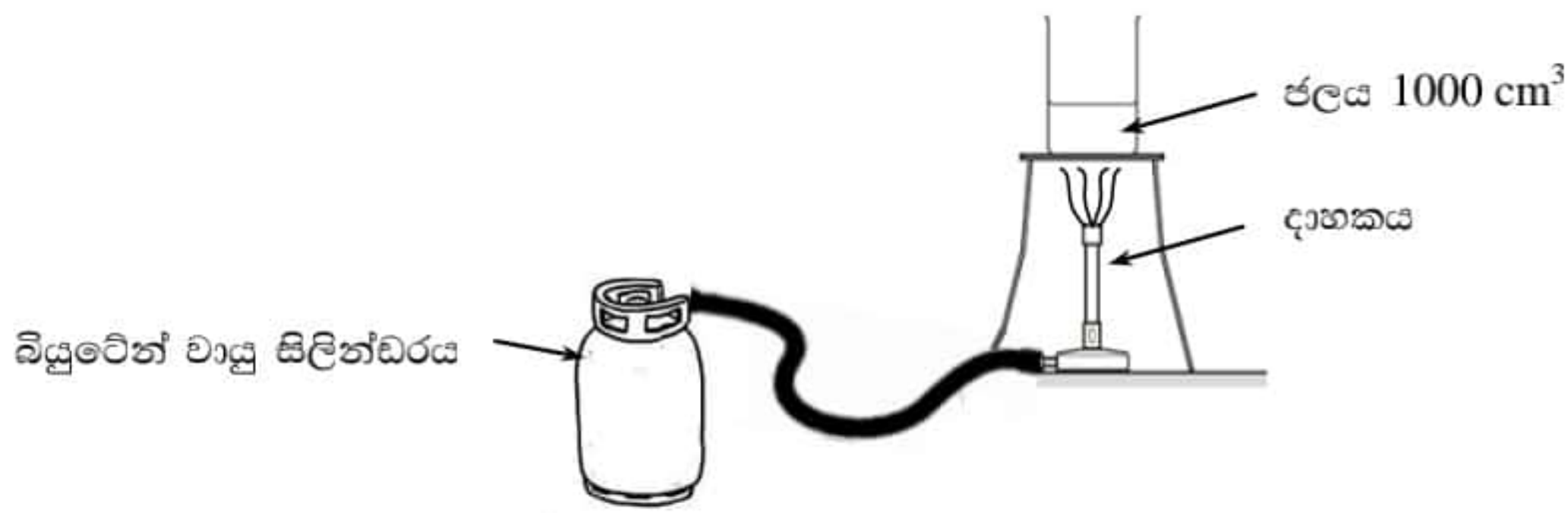
(iii) ඉහත වායු ද්‍රව බවට පත්කිරීමේ දී ඇතිවන අන්තර් අණුක බල විශේෂය කුමක් ද?

.....
.....

(iv) 27°C හි පවතින ඉහත වායු මිශ්‍රණය සාමාන්‍ය ගෘහස්ථ පීඩනය යටතේ 6.25 m^3 පරිමාවක් ලබා ගනී. මෙම වායු මිශ්‍රණයේ අඩංගු මුළු වායු මවුල ගණන සොයන්න.

.....
.....
.....
.....
.....

(b)

ශිෂ්‍යයෙක් බියුටේන් වල දහන තාප එන්තැල්පිය සෙවීම සඳහා පරීක්ෂණයක් සැලසුම් කළේය. ඔහු විසින් පහත දත්ත රැස් කරන ලදී.

- ආරම්භයේ දී වායු බඳුනෙහි ස්කන්ධය = 5.7 kg
- අවසානයේ දී වායු බඳුනෙහි ස්කන්ධය = 5.236 kg
- ජලයේ විශිෂ්ඨ තාප ධාරිතාවය = 4.2 kJ kg⁻¹ °C⁻¹
- භාවිතා කරන ලද ජල පරිමාව = 1 dm³
- වැඩි වූ උෂ්ණත්වය = 2.74⁰C

(i) වැය වූ බියුටේන් මවුල ගණන සොයන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ii) බියුටේන් වල දහන එන්තැල්පිය සොයන්න.

.....

.....

.....

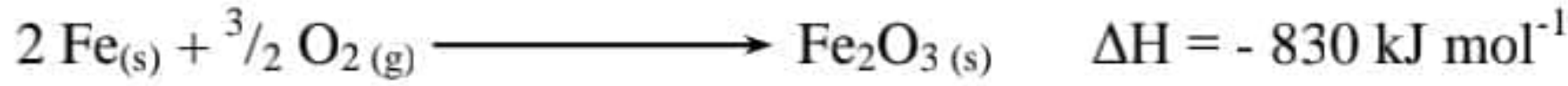
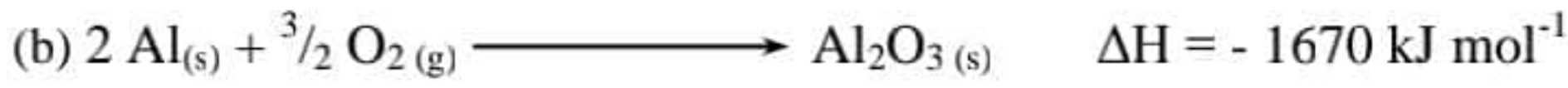
.....

.....

.....

.....

22 A/L අපි [papers grp]

ටර්මයිට් (Termite) ක්‍රමය මගින් නිපදවන උණු යකඩ රේල්පීලි සම්බන්ධ කිරීමට (පැස්සීමට) යොදා ගනී. මෙම ක්‍රියාවලිය හා සම්බන්ධ රසායනික ප්‍රතික්‍රියාව මෙසේය.

(i) Fe_2O_3 මගින් Al යොදාගෙන යකඩ නිපදවීමේ දී සිදුවන මෙම ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා එන්තැල්පි විපර්යාසය සෙවීමට තාප රසායනික වක්‍රයක් ගොඩනගන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

(ii) එම ප්‍රතික්‍රියාව තාපදායක ද නැත්නම් තාප අවශෝෂක ද?

.....

.....

.....

22 A/L අපි [papers grp]

(iii) මේ මගින් $\text{Fe}_2\text{O}_{3(s)}$, 400 g ක් ඔක්සිහරණය සඳහා අවශ්‍ය $\text{Al}_{(s)}$ ප්‍රමාණය ගණනය කරන්න. (Fe = 56, O = 16, Al = 27)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(iv) එම ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා නියමිත තාපන ඵලය කොපමණ ද? (KJ වලින් දෙන්න)

.....

.....

.....

.....

.....

04. (a) C_7H_{14} අණුක සූත්‍රය දරණ හයිඩ්‍රොකාබනයක් සමාවයවික කිහිපයක් සාදයි. මෙම ව්‍යුහ අතුරින් A හා B ජ්‍යාමිතික සමාවයවිකතාව පෙන්වයි. A හා B හයිඩ්‍රජනීකරණයට භාජනය කළ විට D නම් ප්‍රතිරූප අවයවය ලබාදේ. C නම් සංයෝගය හයිඩ්‍රජනීකරණය කළ විට එය $R_3 - \overset{\text{H}}{\underset{\text{R}_2}{\text{C}}} - R_1$ යන ව්‍යුහය ($R_1 = R_2 = R_3$) දරණ E සංයෝගය ලැබේ.

(C - සංයෝගය ජ්‍යාමිතික සමාවයවිකතාවය නොපෙන්වයි)

(i) A - E දක්වා සංයෝග වල ව්‍යුහ අඳින්න.

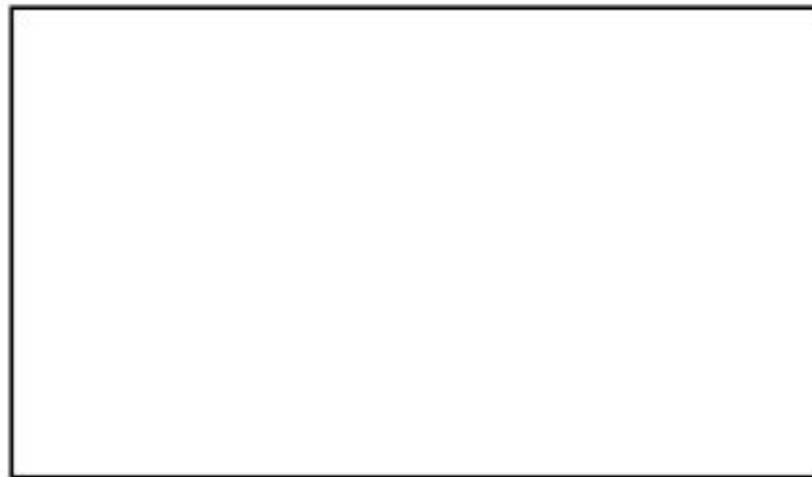
A

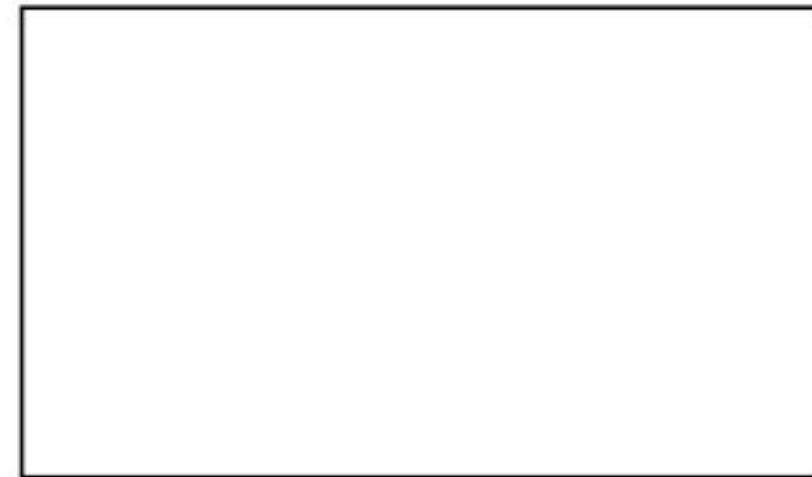
B

C

D

E

(ii) A හා B ව්‍යුහ පෙන්වන සමාවයවික ආකාර නම් කරන්න.

A -

B -

(iii) B, C, D හා E හි IUPAC නාම ලියන්න.

B -

C -

D -

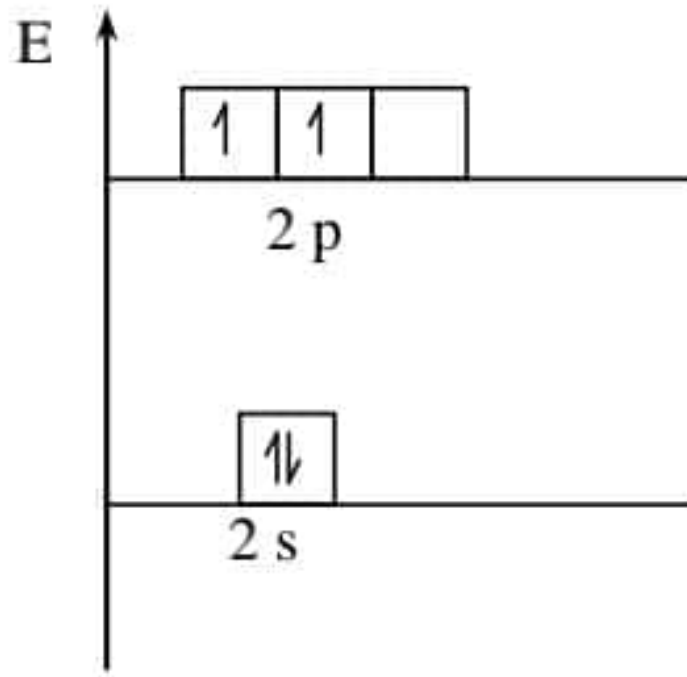
E -

(b) C_2H_4 අණුවෙහි මුහුම්කරණය සම්බන්ධයෙන් පහත ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න.

(i) C_2H_4 හි C හි මුහුම්කරණය කුමක් ද?

.....

(ii) එම මුහුම්කරණයට අදාළව පහත එක් එක් අවස්ථාවේ දී කාක්ෂික වල ශක්ති සටහන අඳින්න.

භෞමික අවස්ථාව

උත්තේජිත අවස්ථාව

මුහුම්කරණ අවස්ථාව

(iii) අදාළ වචන යොදා හිස්තැන් පුරවන්න.

(රේඩිය, තුන, sp^2 , $2p$, 120° , 109.4° , sp^3 , $1s$, පාර්ශ්වික, π බන්ධනයක් ද, ලම්බකව, අතිවිෂාදනයෙන්)

ඉහත සෑදෙන මුහුම් කාක්ෂික අවකාශයේ සමාකාරව දිශානතවී ඇති හෙයින් ඒවා අතර කෝණය බැගින් වේ. ඉතිරි කාක්ෂික මෙම කාක්ෂික වලට පිහිටයි. මෙවැනි C පරමාණු 2 ක මුහුම් කාක්ෂික 2 ක් අතර සිදුවන, σ බන්ධනයක් ද P_z කාක්ෂික දෙකෙහි පාර්ශ්වික අතිවිෂාදනයෙන් සෑදේ. ඉතිරි මුහුම් කාක්ෂික කාක්ෂික හා H පරමාණු වල කාක්ෂික අතර සිදු වන, C - H, σ බන්ධන සෑදේ.

(iv) C_2H_4 අණුව කාක්ෂික වලින් නිරූපණය කරන්න. එහි ඇති බන්ධන සහ කාක්ෂික නම් කරන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

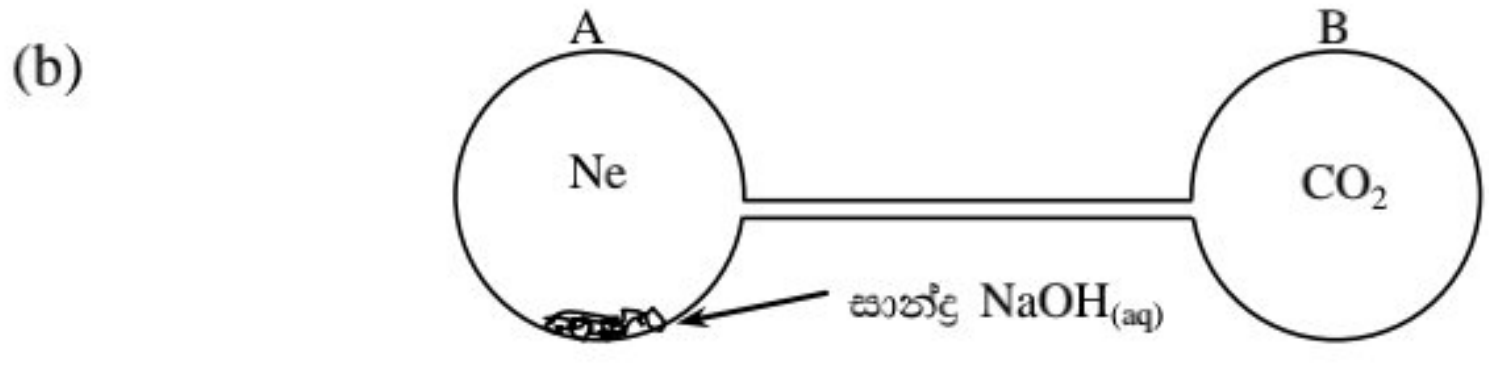
.22 A/L අඞි [papers grp]

B - කොටස

රචනා

ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

05. (a) (i) පරිපූර්ණ වායු නියමය ලියා දක්වන්න.
 (ii) ඒ ඇසුරින් බොයිල් සහ චාල්ස් නියම අපෝහනය කරන්න.
 (iii) සත්‍ය වායු පරිපූර්ණ ස්වභාවයට ආසන්න වන අවස්ථා මොනවා ද?
 (iv) ඉහත (iii) හි පැහැදිලි කිරීම ප්‍රස්ථාර මගින් නිරූපණය කර පෙන්වන්න.

පරිමාව 250 cm^3 වූ A නම් දැඩි බඳුනක් තුළ 27°C දී Ne වායුව අඩංගු වේ. ඒ තුළ සාන්ද්‍ර NaOH ද්‍රාවණය වැඩිපුර ඇත. සමාන පරිමාවකින් යුක්ත B බඳුන තුළ CO_2 වායුව අඩංගු වන අතර බඳුන් දෙක සිහින් නලයකින් සම්බන්ධිතය.
 කරාමය විවෘත කර සුළු වේලාවකින් B බඳුන තුළ පීඩනය 2 atm විය.
 පැය කිහිපයකට පසුව 27°C දී ඒ තුළ පීඩනය 1.6 atm විය.
 (i) B බඳුන තුළ පැවති CO_2 ස්කන්ධය සොයන්න.
 (ii) ගණනයේ දී ඔබ යොදාගත් උපකල්පන ලියා දක්වන්න.

- (c) (i) වායු පිළිබඳ අණුක වාලක සමීකරණය ලියා දක්වන්න.
 (ii) එම සමීකරණය වායුවක සාපේක්ෂ අණුක ස්කන්ධය (Mr) ගන්නය කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා ආකාරය දක්වන්න.
 (iii) O_2 වායු මිශ්‍රණයක වේගය 2 ms^{-1} , 3 ms^{-1} සහ 4 ms^{-1} වේග සහිත වායු මවුල පිළිවෙලින් 2, 4 සහ 4 බැගින් ඇත. මෙම මිශ්‍රණයේ උෂ්ණත්වය සොයන්න.
 (iv) මෙම මිශ්‍රණයේ පීඩනය $1 \times 10^5 \text{ pa}$ නම් පරිමාව සොයන්න.

06. (a) (i) සම්මත උෟර්ධවපාතන එන්තැල්පිය අර්ථ දක්වන්න.
 (ii) M දෙවන කාණ්ඩයට අයත් මූලද්‍රව්‍යයකි. M ලෝහය ඔක්සිජන් සමඟ සාදන අයනික සංයෝගය $\text{MO}_{(s)}$ වේ.

සුදුසු එන්තැල්පි සටහනක් යොදාගනිමින් M ලෝහයේ ඔක්සයිඩයේ සම්මත දූලිස එන්තැල්පිය ගණනය කරන්න. පහත දත්ත සපයා ඇත.

$\Delta H_{(\text{sub})M(s)} = + 148 \text{ kJ mol}^{-1}$	$\Delta H_{f(\text{MO})_{(s)}} = - 603 \text{ kJ mol}^{-1}$
$\Delta H_{\text{IE}_{1M(s)}} = + 736 \text{ kJ mol}^{-1}$	$\Delta H_{\text{IE}_{2M^+(g)}} = + 1450 \text{ kJ mol}^{-1}$
$\Delta H_{\text{D}_{\text{O}_2(g)}} = + 496 \text{ kJ mol}^{-1}$	$\Delta H_{\text{EG}_{1\text{O}(g)}} = - 139 \text{ kJ mol}^{-1}$
$\Delta H_{\text{EA}_{2\text{O}^-(g)}} = + 794 \text{ kJ mol}^{-1}$	

- (iii) ඉහත පිළිතුර යොදාගනිමින් මෙම අයනික ඔක්සයිඩයේ පැවැත්ම සොයන්න.

(b) (i) $C_2H_5OH(l)$ සඳහා සම්මත දහන එන්තැල්පිය අර්ථ දක්වන්න.

(ii) $C_{(gr)}$ වල $\Delta H_C^\theta = - 394 \text{ kJ mol}^{-1}$

H_2 වල $\Delta H_C^\theta = - 286 \text{ kJ mol}^{-1}$

$C_2H_5OH(l)$ වල $\Delta H_f^\theta = - 269 \text{ kJ mol}^{-1}$ යන දත්ත භාවිතා කරමින් C_2H_5OH වල සම්මත දහන එන්තැල්පිය සොයන්න.

(c) (i) එන්ට්‍රොපිය යන්නෙන් කුමක් අදහස් වේ ද?

(ii)

විශේෂය	සම්මත එන්ට්‍රොපි අගය
O_2	205 J mol^{-1}
C_2H_5OH	217 J mol^{-1}
CO_2	213.7 J mol^{-1}
H_2O	70 J mol^{-1}

මෙම දත්ත භාවිතයෙන් එන්තැල්පි දහනය සඳහා සම්මත ගිබ්ස් ශක්තිය ගණනය කරන්න.

(iii) මෙම ප්‍රතික්‍රියාව සම්මත තත්ත්ව යටතේ සිදුවේ ද?

07. (a) එක්තරා ජලීය ද්‍රාවණයක පහත සඳහන් සංයෝග වලින් 2 ක් පමණක් අඩංගු වේ. $Pb(NO_3)_2$, $Mg(NO_3)_2$, $AgNO_3$, $Ca(CH_3COO)_2$, $Al(NO_3)_3$ ඒවා හඳුනාගැනීමට කරන ලද පරීක්ෂණ හා නිරීක්ෂණ පහත වගුවේ දැක්වේ. එම නිරීක්ෂණ පැහැදිලි කරමින් සංයෝග දෙක හඳුනාගන්න.

පරීක්ෂණය	නිරීක්ෂණය
1) ජලීය ද්‍රාවණයේ කොටසක් ගෙන වැඩිපුර $NaOH$ එකතු කරයි.	සුදු අවක්ෂේපයක් ගෙන දේ.
2) ජලීය ද්‍රාවණයෙන් කොටසක් ගෙන එයට ජලීය NH_3 එකතු කිරීම. වැඩිපුර NH_3 එක්කර මිශ්‍ර කිරීම.	සුදු අවක්ෂේපයක් සෑදේ. අවක්ෂේපය දියවේ.
3) ජලීය ද්‍රාවණයෙන් කොටසක් ගෙන වැඩිපුර $BaCl_2$ එකතු කිරීම. අවක්ෂේපය රත් කිරීම. නැවත සිසිල් කිරීම.	සුදු අවක්ෂේපයක් සෑදේ. අවක්ෂේපය නැවත දියවේ. සිසිල් කල විට ඉදිකටු හැඩැති ස්ඵටික ලැබේ.

(b) $KClO_3$ හා KCl අඩංගු නිදර්ශකයකින් 1.0 g ක් ජලයේ දියකර 250 cm^3 ද්‍රාවණයක් සාදා ගන්නා ලදී. මෙම ද්‍රාවණයෙන් 25 cm^3 ක් වෙන්කර එයට වැඩිපුර SO_2 බුබුලනය කරන ලදී. එහි දී SO_2 මගින් ClO_3^- අයන සම්පූර්ණයෙන්ම Cl^- බවට ඔක්සිහරණය වේ. ද්‍රාවණය රත්කිරීමෙන් වැඩිපුර ඇති SO_2 ඉවත් කරන ලදී. ඉන්පසු සියලුම Cl^- අයන $AgCl$ ලෙස අවක්ෂේප කල අතර එම ස්කන්ධය 0.1435 g විය. මුල් ද්‍රාවණයෙන් තවත් 25 cm^3 කට 0.2 mol dm^{-3} $FeSO_4$ ද්‍රාවණයක් 30 cm^3 එකතු කර රත් කරන ලදී. Fe^{2+} අයන මගින් ClO_3^- අයන Cl^- බවට ඔක්සිහරණය වූ අතර ඉතිරි $FeSO_4$ ඔක්සිකරණය කිරීමට Q නම් ඔක්සිකාරකයක් භාවිතා කරන ලදී. Fe^{2+} සහ Q 1 : 1 මවුල අනුපාතයෙන් ප්‍රතික්‍රියා කරන අතර මේ සඳහා 0.08 mol dm^{-3} වන Q ද්‍රාවණයකින් 37.5 cm^3 වැය විය. ($K = 39$, $Cl = 35.5$, $O = 16$, $Ag = 108$)

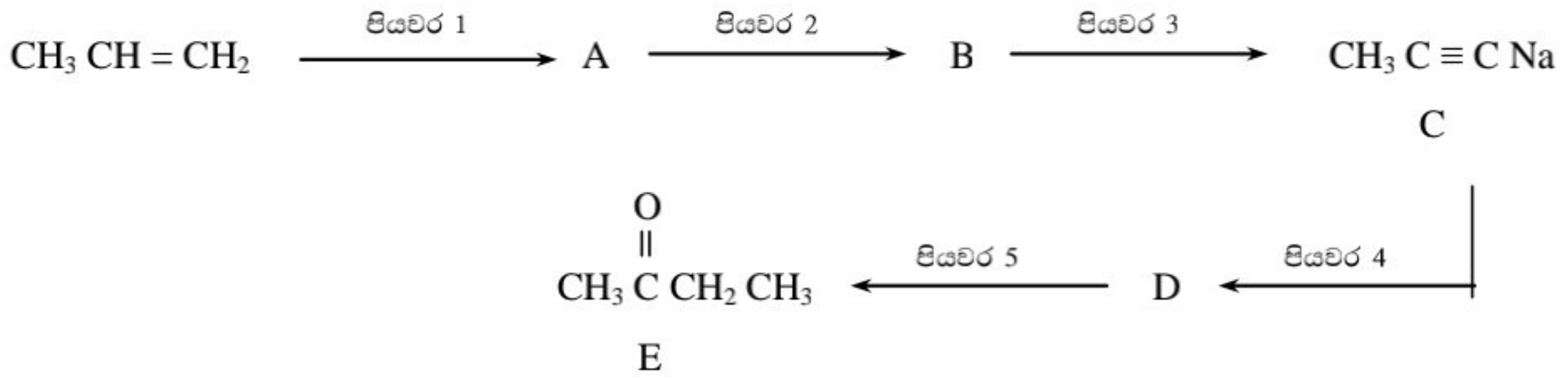
- (i) ClO_3^- අයන SO_2 අතර සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාවට අදාළ තුලිත අයනික සමීකරණය ලියන්න.
- (ii) ආම්ලික මාධ්‍යයේ දී ClO_3^- අයන හා Fe^{2+} අතර සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාවට අදාළ තුලිත අයනික සමීකරණය ලියන්න.
- (iii) මිශ්‍රණයේ අඩංගු $KClO_3$ ස්කන්ධ ප්‍රතිශතය ගණනය කරන්න.
- (iv) මිශ්‍රණයේ KCl ස්කන්ධ ප්‍රතිශතය ගණනය කරන්න.

C - කොටස

රචනා

ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

08. (a) (i) එකම කාබනික ආරම්භක සංයෝගය ලෙස $CH_3CH = CH_2$ භාවිත කරමින් E සංයෝගය සංශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා ප්‍රතික්‍රියා අනුක්‍රමයක් පහත දී ඇත. A, B හා D සංයෝග වල ව්‍යුහ ඇදීමෙන් සහ පියවර 1 - 5 සඳහා සුදුසු ප්‍රතිකාරක ලැයිතුවේ දී ඇති ඒවායින් පමණක් තෝරාගෙන ලිවීමෙන් මෙම ප්‍රතික්‍රියා අනුක්‍රමය සම්පූර්ණ කරන්න.

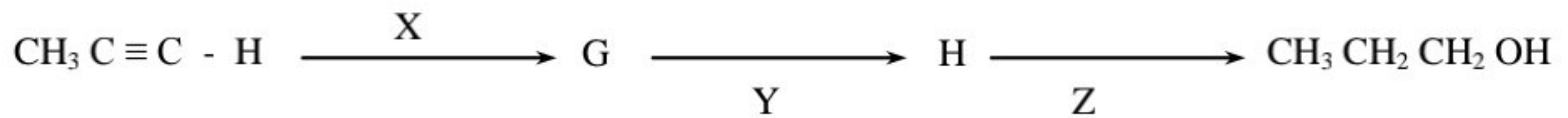
ප්‍රතිකාරක ලැයිස්තුව

KOH, CH₃Br, ක.H₂SO₄, C₂H₅OH, Br₂, HgSO₄, Na

(ii) පහත දැක්වෙන ප්‍රතික්‍රියා දාමය සලකන්න.

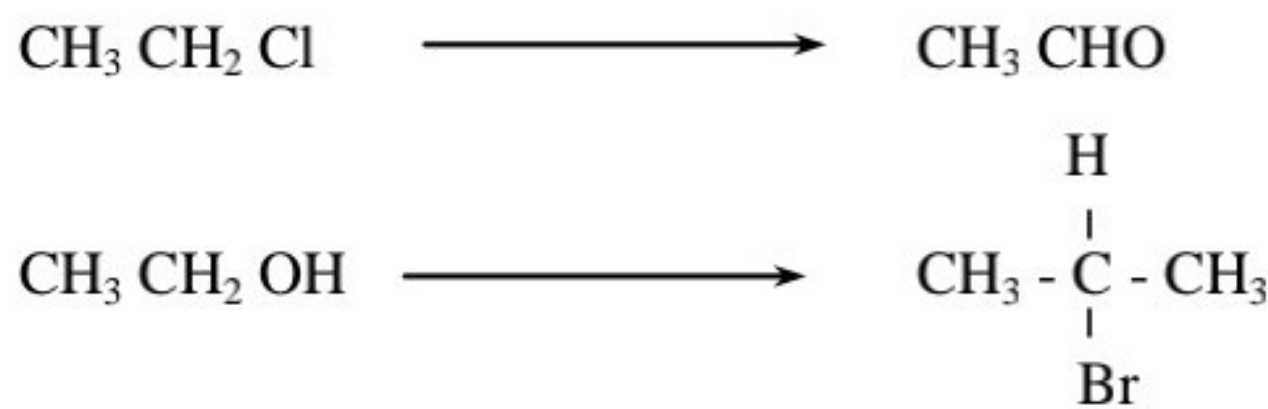
G සහ H සංයෝග වල ව්‍යුහ ඇදන්න.

X, Y හා Z ප්‍රතිකාරක දෙන්න.

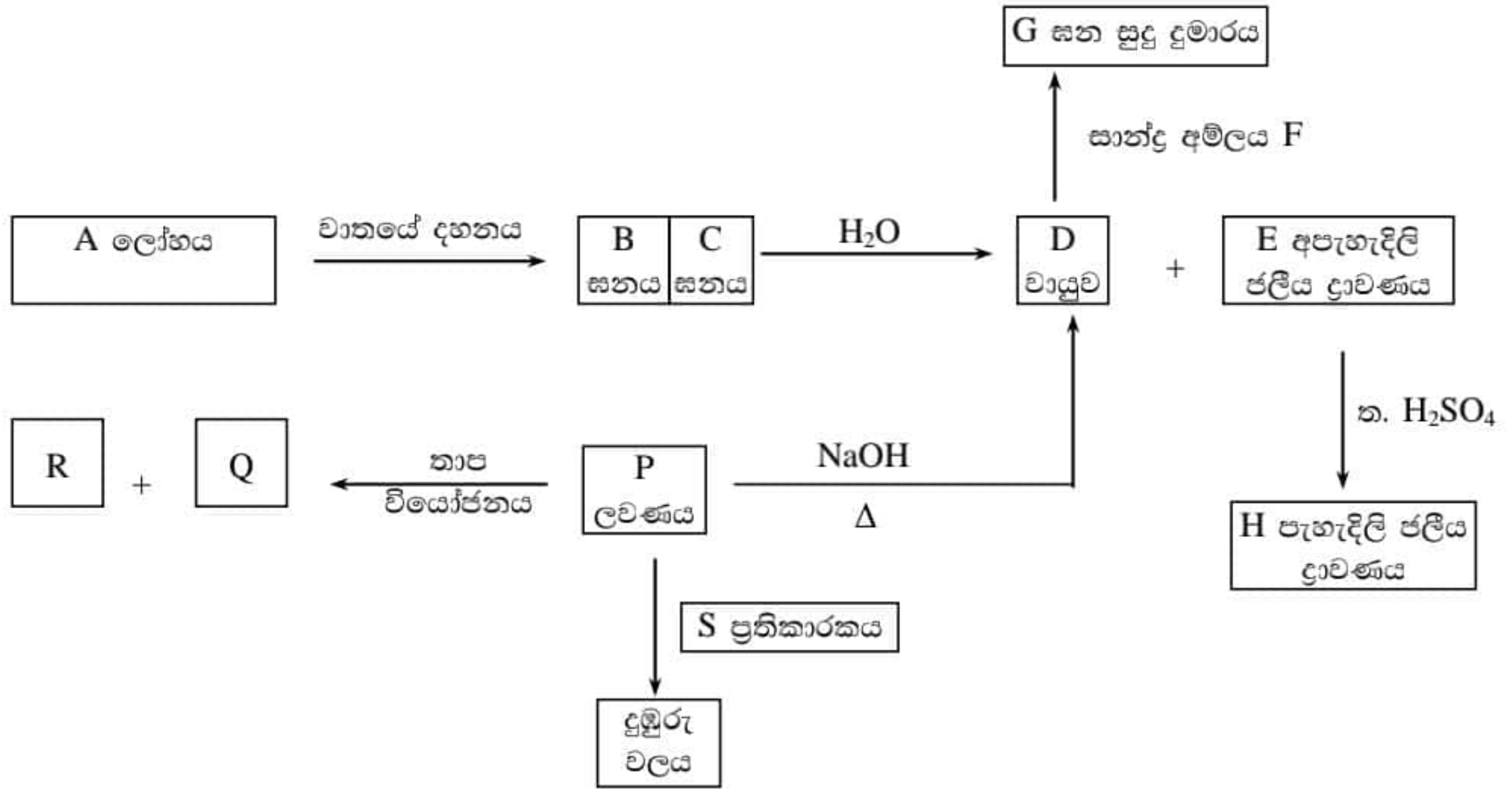
(ඇල්කිල් හේලයිඩ (Rx), NaOH_(aq) සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කලවිට ඇල්කොහොල (ROH) ලබාදෙන බව සලකන්න.

(b) (i) සුදුසු ප්‍රතිකාරක හා තත්ත්ව යොදාගනිමින් පහත පරිවර්තන සිදුකරන්න.

(ii) ඇල්කේනවල මුක්ත බණ්ඩක ක්ලෝරිනීකරණය සලකන්න. මෙතේන් පාරජම්බුල කිරණ හමුවේ දී Cl₂ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර CCl₄ ලබාදීමේ දාම ප්‍රතික්‍රියාවේ යාන්ත්‍රණය පියවරෙන් පියවර ඉදිරිපත් කරන්න.

09.

ඉහත සටහන ඇසුරින් පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

(a) A ලෝහය වාතයේ දහනය කළ විට දීප්තිමත් සුදු දැල්ලක් සහිතව වාතයේ දහනය වී සුදු සහ සංයෝග මිශ්‍රණයක් වන B හා C ලැබේ.

(i) A ලෝහය කුමක් ද?

(ii) සහ මිශ්‍රණයෙහි ඇති B හා C සංයෝග 2 හි රසායනික සූත්‍ර ලියන්න.

(b) ඉහත B හා C සහ මිශ්‍රණයට ජලය සවල්පයක් එකතු කළ විට D වායුව හා E අපැහැදිලි ජලීය ද්‍රාවණය ලැබේ.

(i) D වායුවේ රසායනික සූත්‍රය ලියන්න.

(ii) D වායුව හඳුනාගැනීමට භාවිත කරන ප්‍රතිකාරකය කුමක් ද?

(iii) එම ප්‍රතිකාරකය මගින් D වායුව හඳුනාගන්නේ ආකාරය කෙටියෙන් පහදන්න. (නිරීක්ෂණය ද සහිතව)

(iv) D වායුව සාන්ද්‍ර අම්ලයක් (F) සමඟ සහ සුදු දුමාරයක් ලබාදෙයි. ඊට අදාළ තුලිත රසායනික සමීකරණය ලියන්න.

(v) E ද්‍රාවණය කුමක් ද?

(vi) E ද්‍රාවණය ආම්ලික ද/ භාෂ්මික / උදාසීන ද යන්න හඳුනා ගැනීමට සුදුසු දර්ශකයක් සඳහන් කර වර්ණ විපර්යාසය ලියන්න.

(vii) E ද්‍රාවණය වැඩිපුර ප්‍රමාණයක් සමඟ H_2SO_4 1 mol ක් ප්‍රතික්‍රියා කරවීමේ දී සිදුවන එන්තැල්පි විපර්යාසයේ දළ අගය අපෝහනය කරන්න.

(c) P නම් ලවණය $\text{NaOH}_{(aq)}$ සමඟ රත්කිරීමෙන් D වායුව ලැබෙන අතර P ලවණය S ප්‍රතිකාරකය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කිරීමෙන් දැඹුරු වලයක් නිරීක්ෂණය වේ.

(i) S ප්‍රතිකාරකය පිළිතුරු දුන් P ලවණයේ අඩංගු අයනය කුමක් ද?

(ii) P හි අඩංගු අයනය S ප්‍රතිකාරකයට ලබාදෙන නිරීක්ෂණ ලබා ගන්නා ආකාරය සඳහන් කර අදාළ තුලිත අයනික සමීකරණ ලියා දක්වන්න.

(d) P ලවණය තාප වියෝජනය කල විට කිසිදු සහ ඵලයක් ඉතිරි නොවන අතර නයිට්‍රජන්හි (+1) ඔක්සිකරණ අංකය සහිත උදාසීන වායුමය ඔක්සයිඩයක් ඵලයක් ලෙස ලබාදෙයි.

(i) P සංයෝගයේ රසායනික සූත්‍රය ලියන්න.

(ii) P හි තාප වියෝජනයට අදාල තුලිත රසායනික සමීකරණය ලියන්න.

10. (a) (i) S, Cu, C යන මූලද්‍රව්‍ය උණුසාන්දු H_2SO_4 අම්ලය සමඟ සිදුකරන ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත සමීකරණය ලියන්න.

(ii) ඉහත ප්‍රතික්‍රියා තුනෙහිදීම පිටවන එක් වායුමය ඵලයක් H^+ / MnO_4^- , $H^+ / Cr_2O_7^{2-}$, OH^- / CrO_4^{2-} හා H_2O_2 සමඟ ඔක්සිහාරකයක් ලෙස හැසිරෙමින් ප්‍රතික්‍රියා කරයි. එම ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත සමීකරණ ලියන්න.

(iii) එම වායුමය ඵලය වායුගෝලයට මුදාහැරිය විට සිදුවිය හැකි අහිතකර බලපෑමක් ලියන්න.

(iv) එම වායුව වැඩිපුර Mg ලෝහය සමඟ තාප කළවිට සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුලිත සමීකරණය ලියන්න.

(b) (i) පහත දී ඇති සංයෝග IUPAC ක්‍රමයට නම් කරන්න.

I) $[Fe(H_2O)_6]Br_2$

II) $[CoCl](NO_2)_2$

III) $K_3 [Fe(CN)_6]$

(ii) එම සංයෝග තුනෙහිම පවතින රසායනික බන්ධන වර්ග සඳහන් කරන්න.

(iii) එම සංයෝග වල ජලීය ද්‍රාවණ වලට $H^+/AgNO_3$ දැමූවිට අවක්ෂේපයක් සාදන සංයෝගය කුමක් ද? එයට හේතුව පැහැදිලි කරන්න.

(c) NH_3 සහ CO_2 ප්‍රතික්‍රියා කිරීමෙන් යූරියා $(NH_2)_2CO$ සහ ජලය සෑදේ. යූරියා නිපදවා ගැනීමට NH_3 635.8 සමඟ 1144 g ප්‍රතික්‍රියා කරවන ලදී. (N = 14, O = 16, H = 1, C = 12)

1. ඉහත සඳහන් යූරියා සෑදීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා තුලිත රසායනික ප්‍රතික්‍රියාව ලියන්න.
2. ඉහත දත්ත අනුව පළමුව අවසන් වන ප්‍රතික්‍රියකය කුමක් ද?
3. මෙහිදී සෑදෙන යූරියා වල ස්කන්ධය කුමක් ද?
4. මේ ප්‍රතික්‍රියාව අවසානයේ ඉතිරිවන ප්‍රතික්‍රියකයේ ස්කන්ධය කොපමණ ද?
5. සෑදෙන ජල මවුල ගණන කොපමණ ද?

ඩී.එස්. සේනානායක විද්‍යාලය කොළඹ - 07

විෂය : Chemistry

කම : Grade 12 - Final P-7.

පන්ති :

අංකය :

(01) 1 2 3 4 5	(11) 1 2 3 4 5	(21) 1 2 3 4 5	(31) 1 2 3 4 5	(41) 1 2 3 4 5
(02) 1 2 3 4 5	(12) 1 2 3 4 5	(22) 1 2 3 4 5	(32) 1 2 3 4 5	(42) 1 2 3 4 5
(03) 1 2 3 4 5	(13) 1 2 3 4 5	(23) 1 2 3 4 5	(33) 1 2 3 4 5	(43) 1 2 3 4 5
(04) 1 2 3 4 5	(14) 1 2 3 4 5	(24) 1 2 3 4 5	(34) 1 2 3 4 5	(44) 1 2 3 4 5
(05) 1 2 3 4 5	(15) 1 2 3 4 5	(25) 1 2 3 4 5	(35) 1 2 3 4 5	(45) 1 2 3 4 5
(06) 1 2 3 4 5	(16) 1 2 3 4 5	(26) 1 2 3 4 5	(36) 1 2 3 4 5	(46) 1 2 3 4 5
(07) 1 2 3 4 5	(17) 1 2 3 4 5	(27) 1 2 3 4 5	(37) 1 2 3 4 5	(47) 1 2 3 4 5
(08) 1 2 3 4 5	(18) 1 2 3 4 5	(28) 1 2 3 4 5	(38) 1 2 3 4 5	(48) 1 2 3 4 5
(09) 1 2 3 4 5	(19) 1 2 3 4 5	(29) 1 2 3 4 5	(39) 1 2 3 4 5	(49) 1 2 3 4 5
(10) 1 2 3 4 5	(20) 1 2 3 4 5	(30) 1 2 3 4 5	(40) 1 2 3 4 5	(50) 1 2 3 4 5

22 A/L අයි [papers grp]

නිලයේ පිළිතුරු සංඛ්‍යාව

ප්‍රතිඵලය

A - කොටස
සියලුම ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න

01. (a) නිහැරි පිළිතුරු - පිළිතුරු දී ඇති හිත් ඉර නොලියන්න.

(i) Na, Mg, Ca, Li යන සංයෝග අතුරින් N_2 වායුව සමග ප්‍රතික්‍රියා නොකරන්නේ, Na

(ii) Si, H, F, N, C යන මූලද්‍රව්‍ය වලින් ඉහළම විද්‍යුත් සාක්ෂා වෙනස ඇත්තේ කුමන මූලද්‍රව්‍ය දෙක අතර ද? F හා Si

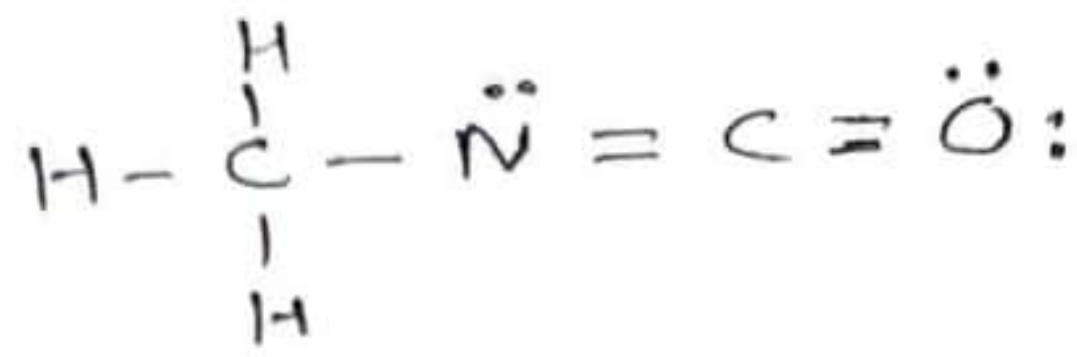
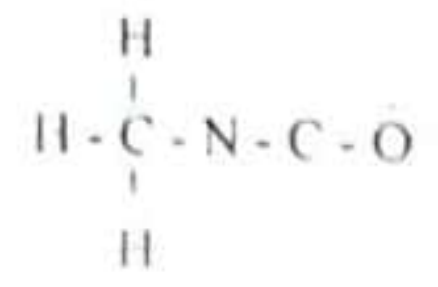
(iii) $SiCl_4$, I_3^- සහ SO_3 යන ප්‍රභේද අතුරින් වන්ධන කෝණය 180° වන්නේ, I_3^-

(iv) SO_3 , SO_2 , BF_3 , SF_6 යන අනු අතුරින් එකසර පූර්ණ ගණන සහ බන්ධන ගණන එකිනෙකට සමාන වන්නේ, SO_3

(v) $(NH_4)_2CO_3$, NH_4NO_2 සහ NH_4NO_3 යන සංයෝග අතුරින් තාප විඝෝෂනයේ දී සමාන පරමාණු වලින් යුක්ත අණුක සූත්‍රය වන්නේ, NH_4NO_2

$03 \times 6 = 18$

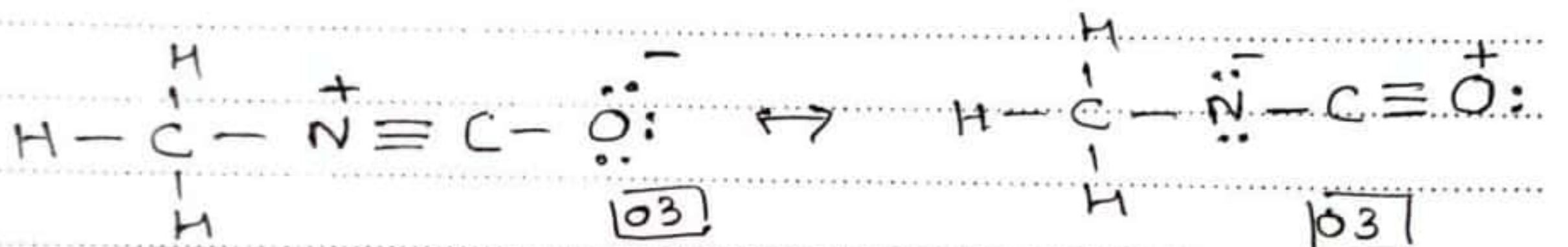
(b) (i) පෙතිල් අයිසොසයිබැන්ට් (CH_3NCO) සඳහා නිසිය හැකි ව්‍යාන්ත සුදුසු ලුපිස් ව්‍යුහය අඳින්න. සැකිලිලි පහත දී ඇත.

10

22 A/L අපි [papers grp]

(ii) ඉහත ව්‍යුහය සඳහා පැවතිය හැකි සම්ප්‍රසූක්ත ව්‍යුහ අඳින්න. (i) හිදී අඳින ලද ව්‍යුහයට සාපේක්ෂව (ii) හි ව්‍යුහ වල ස්ථායීතාවය "අඩුස්ථායී" හෝ "අස්ථායී" ලෙස සඳහන් කරන්න. ඒ සඳහා හේතු දක්වන්න.

ඉඩු ජනිත 01
ඉන්ද්‍රජනක කදිම වැඩි 01

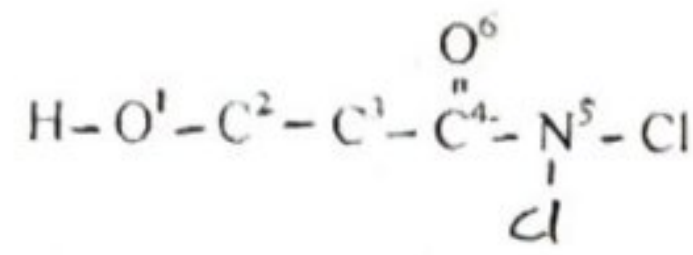
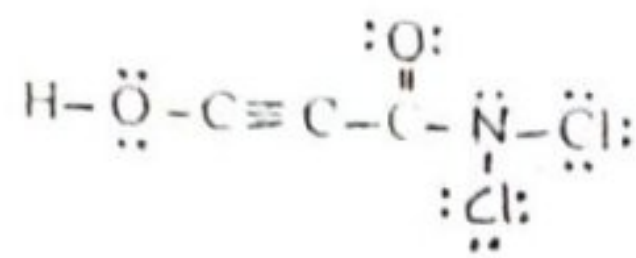
ඉන්ද්‍රජනක 01

ඉන්ද්‍රජනක කදිම හා ඉන්ද්‍රජනක වන විද්‍යුත් ධාරිතාවය වන 0 වන + ඉන්ද්‍රජනක කදිම හා ඉන්ද්‍රජනක කදිම වන විද්‍යුත් ධාරිතාවය වන 2 වන N වන - ඉන්ද්‍රජනක කදිම.

2

01

(iii) දී ඇති ලුච්ඡ පද්ධතිය සහ එහි අංකනය කරන ලද සැකිලි භාවිතා කර දී ඇති පද්ධතිය සම්පූර්ණ කරන්න.

	O ¹	C ²	C ⁴	N ⁵
VSEPR යුගල	4	2	3	4
ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල ජ්‍යාමිතිය	චතුරස්‍රාකාරී	රේඛීය	ත්‍රිකෝණීය ත්‍රිකෝණීය	චතුරස්‍රාකාරී
හැඩය	කෝණිත	රේඛීය	ත්‍රිකෝණීය ත්‍රිකෝණීය	චතුරස්‍රාකාරී
ප්‍රභූමිකරණය	sp ³	sp	sp ²	sp ³
විකේතන අංකය	-2	+1	+3	-3

ඉහත (iii) කොටසෙහි දෙන ලද ලුච්ඡ පද්ධතිය මත (iv) කොටසේ සිට (vii) කොටස දක්වා පිළිතුරු පදනම් වේ. 20x01 = 20

(iv) පහත දී ඇති පන් පන් පරමාණු යුගල අතර පවතින σ බන්ධනය සෑදීම සඳහා සහභාගී වන පරමාණුක / ප්‍රභූමි කාක්ෂික හඳුනාගන්න.

- (i) H - O¹ H - 1s O¹ - sp³
- (ii) O¹ - C² O¹ - sp³ C² - sp
- (iii) C² - C³ C² - sp C³ - sp
- (iv) C³ - C⁴ C³ - sp C⁴ - sp²
- (v) C⁴ - N⁵ C⁴ - sp² N⁵ - sp³
- (vi) C⁴ - O⁶ C⁴ - sp² O⁶ - sp² / 2p

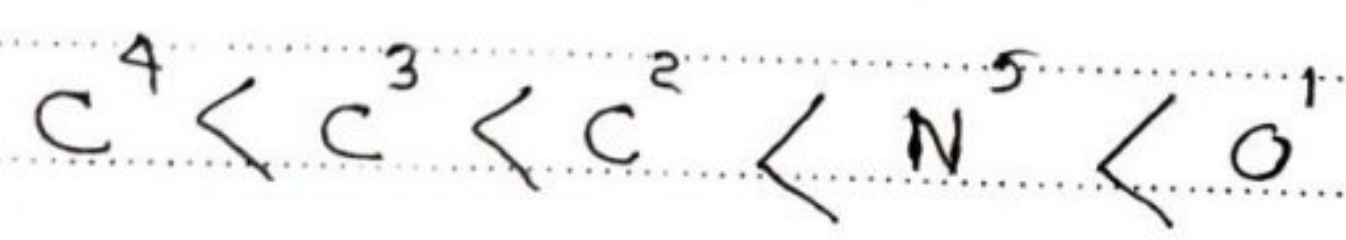
(v) පහත දක්වන පරමාණු දෙක අතර π බන්ධන සෑදීමට සහභාගී වන පරමාණුක කාක්ෂික හඳුනාගන්න. 12x01 = 12

- C² - C³ C² - 2p C³ - 2p
- C⁴ - O⁶ C⁴ - 2p O⁶ - 2p

(vi) දී ඇති පරමාණු වල ආසන්න අන්තරය කොපමණ සඳහන් කරන්න. 4x01 = 04

- O¹ - 105° ± 1
- C² - 180°
- C⁴ - 120° ± 1
- N⁵ - 107° ± 1

(vii) O¹, C², C³, C⁴ හෝ N⁵ පරමාණු විද්‍යුත් සාම්පන්නය වැඩිවන අනුපිළිවෙලට සකසන්න. 4x01 = 04

04/00

(V) ඉහත පාඨ මිශ්‍රණය පවතින බොටලයේ හා ද්‍රෝණීය වැලි සංඛ්‍යා වෙන වෙනම ගණනය කරන්න.

Butane වැලි x mol and propane වැලි y mol.

මුළු නියු වැලි මොන = $x + y = 250$ mol මො — (2)

මුළු බර නියු වැලි මොන = 12.82 kg වන බැවින්,

12820 g = $58x + 44y$ — (3)

12820 g = $58x + (250 - x) \times 44$ g

∴ නියු වැලි මොන = $x = 130$ mol. // — (5)

ප්‍රොපේන් වැලි මොන = $y = 120$ mol // — (5)

15

(vi) ඉහත සංඛ්‍යා දෙකෙහි වැලි භාග සොයන්න.

නියු වැලි මොන = $\frac{130}{250} = \frac{13}{25}$ // — (5)

ප්‍රොපේන් වැලි මොන = $\frac{120}{250} = \frac{12}{25}$ // — (5)

Butane →

$PV = nRT$

$V = \frac{nRT}{P}$

= $\frac{130 \text{ mol} \times 8.314 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1} \times 300 \text{ K}}{1 \times 10^5 \text{ Pa}}$ මුළු වර්ගය = 6.25 m^3

= 3.24 m^3 ∴ නියු වැලි වර්ගය = $\frac{130}{250} \times 6.25 \text{ m}^3$

∴ $P_{\text{propane}} = 6.25 \text{ m}^3 - 3.24 \text{ m}^3$

= 3.01 m^3

= 3.25 m^3 // — (3)

ප්‍රොපේන් වර්ගය = $\frac{120}{250} \times 6.25 \text{ m}^3$ (මො $6.25 - 3.25 \text{ m}^3$)

= 3 m^3 // — (3)

10

∴ නියු වැලි වර්ග ප්‍රතිශතය = $\frac{3.25 \text{ m}^3}{6.25 \text{ m}^3} \times 100 = 52\%$ — (2)

ප්‍රොපේන් වර්ග ප්‍රතිශතය = $100 - 52 = 48\%$ — (2)

(b)

ගිෂ්කයේ බිටුමේන් වල දහන තාප එන්තැල්පිය සෙවීම සඳහා පරීක්ෂණයක් සැලසුම් කළේය. ඔහු විසින් පහත දත්ත රැස් කරන ලදී.

- ආරම්භයේ දී පාඨ බරදැනෙහි ස්කන්ධය = 5.7 kg
- අවසානයේ දී පාඨ බරදැනෙහි ස්කන්ධය = 5.236 kg
- ජලයේ විශිෂ්ට තාප ධාරිතාවය = 4.2 kJ kg⁻¹ °C⁻¹
- භාවිතා කරන ලද ජල පරිමාව = 1 dm³
- වැඩි වූ උෂ්ණත්වය = 5.48 °C

(i) වැය වූ බිටුමේන් වල ගණන සොයන්න.

• වැයවූ බිටුමේන් බර = 5.7 kg - 5.236 kg

∴ වැයවූ බිටුමේන් ප්‍රමාණය = 0.464 kg — (2)

∴ බිටුමේන් වල මවුල ගණන = $\frac{464g}{58g/mol}$ — (3)

= 8 mol // — (5)

22 A/L අප්‍රේල් | papers grp |

(ii) බිටුමේන් වල දහන එන්තැල්පිය සොයන්න.

දහනේ මුළු තාප ප්‍රමාණය = m C θ — (2)

= 1 kg × 4.2 kJ kg⁻¹ °C⁻¹ × 5.48 °C

= 23.016 kJ — (4)

∴ Butane දහන එන්තැල්පිය = $\frac{23.016 kJ}{8 mol}$ — (2)

= 2.877 kJ mol⁻¹ // — (5)

* මෙහි Butane දහනේ තාප මෙහෙයුමේ ජලය උණු වීම සඳහා වැයවූ තාපය මෙහි උණු වීම සඳහා වැයවූ තාපය.

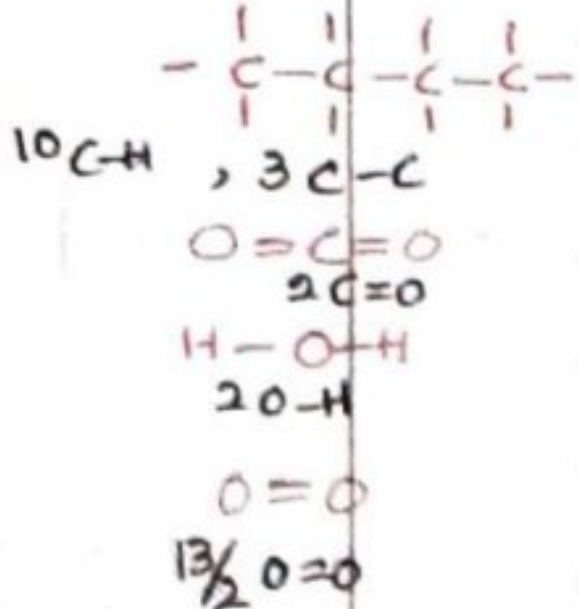
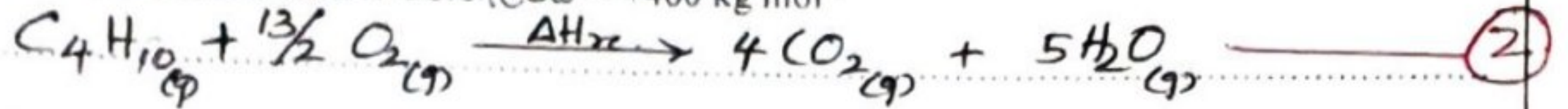
(iii) පහත දැක්වූ ජාලිතා කාබන-කාබන බන්ධනයන් වසඳුන් වෙන්වීමේ සාපේක්ෂ ශක්තිය සොයන්න.

O = O හි බන්ධන විඝටන ඊන්තරාලය = +498 kJ mol⁻¹

C - H හි බන්ධන විඝටන ඊන්තරාලය = +413 kJ mol⁻¹

C = O හි බන්ධන විඝටන ඊන්තරාලය = +800 kJ mol⁻¹

O - H හි බන්ධන විඝටන ඊන්තරාලය = +460 kJ mol⁻¹

$$\Delta H_{rxn} = \text{මුදවා ඇති බන්ධන} - \text{මුදවා ඇති බන්ධන} \quad (2)$$

$$-2.877 \text{ kJ mol}^{-1} = \left\{ \begin{array}{l} 10 \times C-H \text{ බන්ධන} \\ + \\ 3 \times C-C \text{ බන්ධන} \\ + \\ \frac{13}{2} \times O=O \text{ බන්ධන} \end{array} \right\} - \left\{ \begin{array}{l} 8 \times C=O \text{ බන්ධන} \\ + \\ 10 \times O-H \text{ බන්ධන} \end{array} \right\} \quad (2)$$

$$-2.877 \text{ kJ mol}^{-1} = \left\{ (413 \times 10) + (3 \times \Delta H_{D C-C}) + \left(\frac{13}{2} \times 498\right) \right\} - \left\{ (8 \times 800) + (10 \times 460) \right\} \text{ kJ mol}^{-1}$$

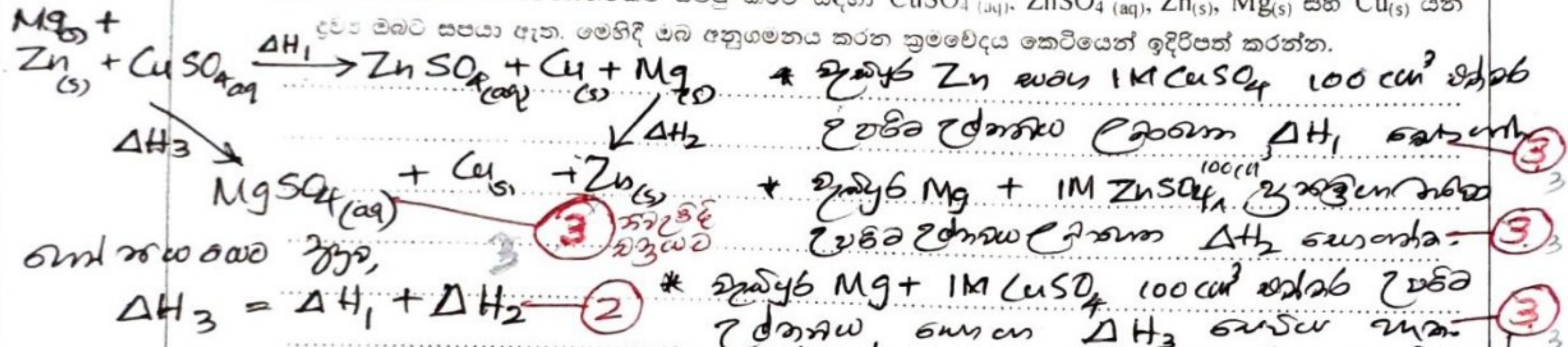
$$-2.877 \text{ kJ mol}^{-1} = -3633 + 3 \Delta H_{D C-C} \quad (4)$$

03. (a) (i) හෙස් නියමය ලියා දක්වන්න. $\therefore \Delta H_{D C-C} = 1210.041 \text{ kJ mol}^{-1} \approx 1210 \text{ kJ mol}^{-1}$

* අර්ථ දැක්වීමක්
අර්ථ දැක්වීමක්
ආදිය සඳහා
විස්තරයක්
සඳහා වේ.

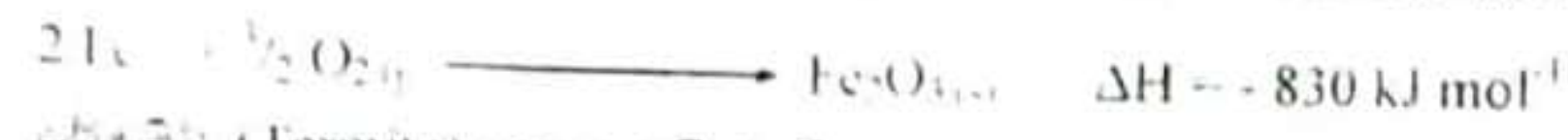
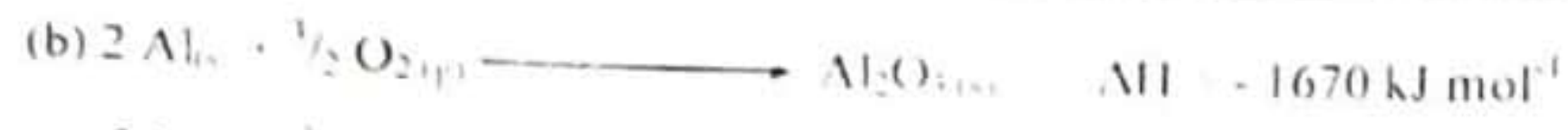
හෙස් නියමයේ පරිච්ඡේදයක් ලෙස දැක්විය හැකි වන්නේ මෙයයි. මෙහිදී අපි අනුගමනය කරන ක්‍රමවේදය කෙටියෙන් ඉදිරිපත් කරන්න.

අපිට අවශ්‍ය වන්නේ ΔH_1 වෙතය. ΔH_1 සොයා ගැනීමට අපිට ΔH_2 සොයා ගැනීමට අවශ්‍ය වේ. $\Delta H_3 = \Delta H_1 + \Delta H_2$ වෙතය. ΔH_3 සොයා ගැනීමට අපිට ΔH_1 සොයා ගැනීමට අවශ්‍ය වේ. $\Delta H_1 = \Delta H_3 - \Delta H_2$ වෙතය.

(iii) පහත ප්‍රකාශ සම්බන්ධව වචනේ අදහස හා එයට හේතුව දක්වන්න. $H^+ + OH^- \rightarrow H_2O$ වෙතය.

ප්‍රකාශය	වචනේ නිවැරදි බව	හේතුව
සම්මත උදාසීනීකරණ ඊන්තරාලය සැලවීමේ නියතයකි.	වැරදි	මෙහිදී H^+ සහ OH^- අයන දෙකම H_2O බවට පත්වේ. $H^+ + OH^- \rightarrow H_2O$ වෙතය. මෙය උදාසීනීකරණ ඊන්තරාලය නොවේ.
සම්මත බන්ධන විඝටන ඊන්තරාලය සැලවීමේ යන අගයකි.	වැරදි	ඉන්තරාලය බන්ධන විඝටන ඊන්තරාලය වේ. එහි අගය ΔH ධන වේ. $\therefore \Delta H = (+)$ වෙතය.

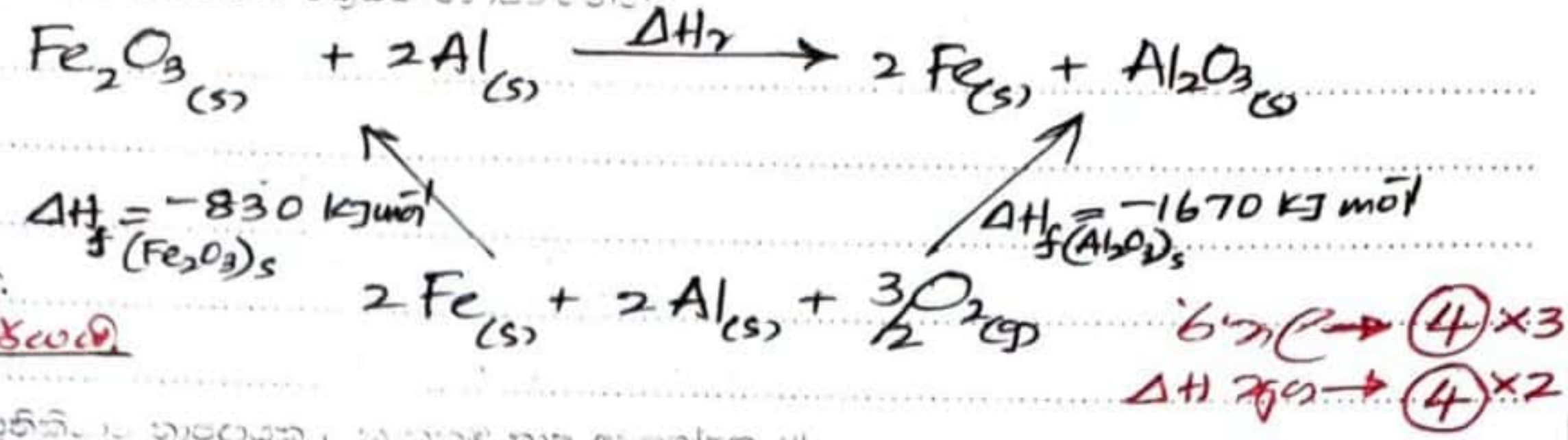

වර්මිට් (Fermite) ක්‍රමය යොදා ගෙන නිකල් පිටුපත සහ වර්මිට් සම්බන්ධ කිරීමට (පැස්සීමට) යොදා ගනී. මෙම ක්‍රියාවලිය හා සම්බන්ධ රසායනික ප්‍රතික්‍රියාව මෙසේය.

(i) Fe_2O_3 හි ඇති Al යොදාගෙන යන නිකල්මේ දී සිදුවන මෙම ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා එන්තැල්පි විපර්යාසය සෙවීමට භාග රසායනික ප්‍රමාණයන් භාවිත කරන්න.

* රන් ල වදන
 ලැබූ ප්‍රමාණය
 බරින් එ රන් ල
 වෙහෙස නිකල්මේ
 නිකල්මේ නිකල්මේ.
 * රන් ල වදන
 ලැබූ ප්‍රමාණය

(ii) මෙම ප්‍රතික්‍රියාව භාග රසායනික ප්‍රමාණයන් භාවිත කර ගෙන සෙවීමට භාවිත කරන්න.

භාග රසායනික ප්‍රමාණය ①

$\Delta H_f(\text{Fe}_2\text{O}_3)_s + \Delta H_2 = \Delta H_f(\text{Al}_2\text{O}_3)_s$ ①

$\therefore \Delta H_2 = -1670 - (-830) \text{ kJ mol}^{-1}$ ③

$= -840 \text{ kJ mol}^{-1}$ ③

\therefore ප්‍රතික්‍රියාව භාග රසායනික ප්‍රමාණය ⑤

(iii) මේ මගින් Fe_2O_3 400 g හි සම්පූර්ණය සඳහා අවශ්‍ය $\text{Al}_{(s)}$ ප්‍රමාණය ගණනය කරන්න. (Fe = 56, O = 16, Al = 27)

* Fe_2O_3 වල මාන මාන
 හා Al ප්‍රමාණය හා

$\therefore \text{Fe}_2\text{O}_3 \ 160 \text{ g} : 2 \times 27 \text{ g Al}$ ②

$\therefore \text{Fe}_2\text{O}_3 \ 400 \text{ g}$ වලට අවශ්‍ය Al ප්‍රමාණය $= \frac{54 \text{ g}}{160 \text{ g}} \times 400 \text{ g}$ ③

$= 135 \text{ g} //$ ③

(iv) මෙම ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා නිකල්මේ නිකල්මේ භාග රසායනික ප්‍රමාණය (KJ වලින් දෙන්න)

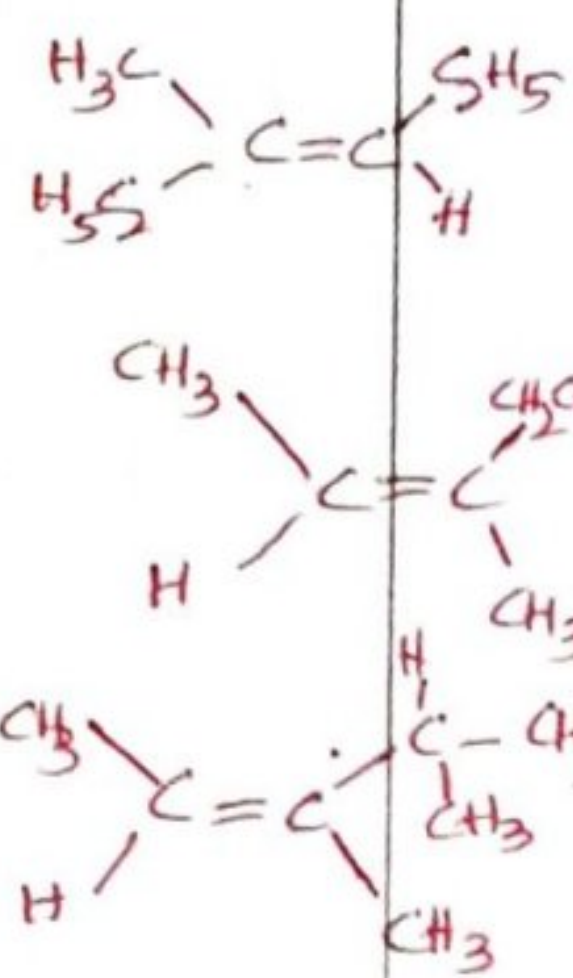
$\text{Fe}_2\text{O}_3 \ 400 \text{ g}$ හි ඇති මවුල ප්‍රමාණය $= \frac{400}{160} = 2.5 \text{ mol}$ ②

$\text{Fe}_2\text{O}_3 \ 1 \text{ mol}$ ක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී මාන ප්‍රමාණය $= 840 \text{ kJ}$.

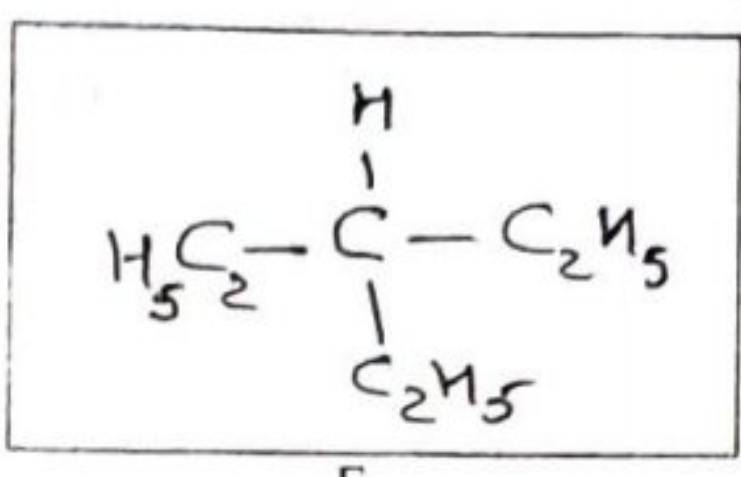
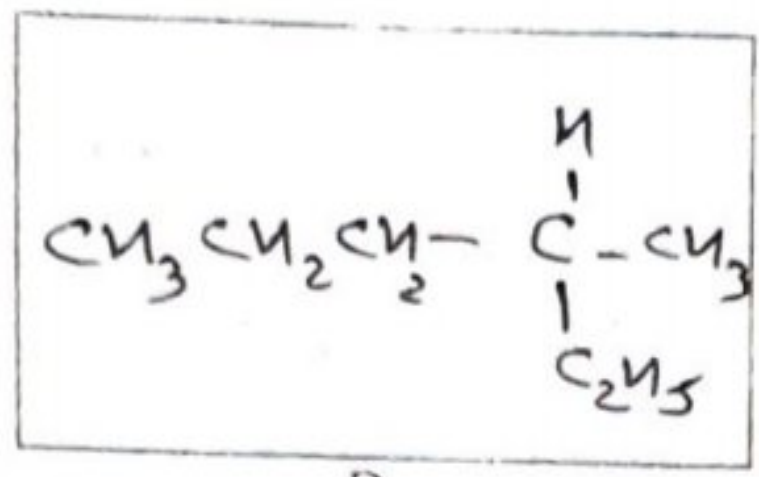
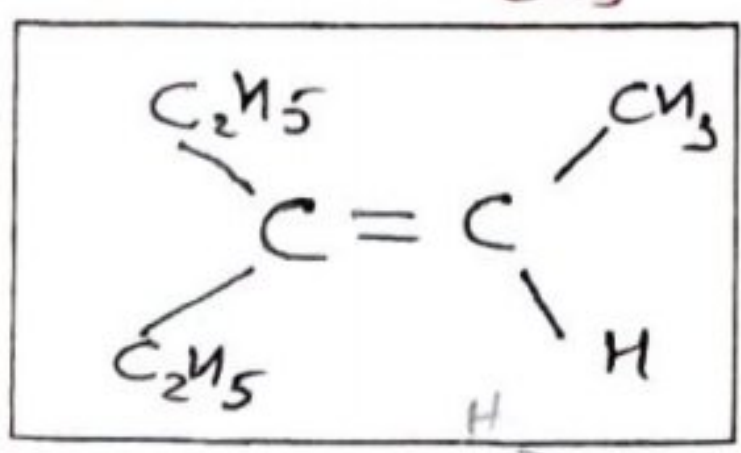
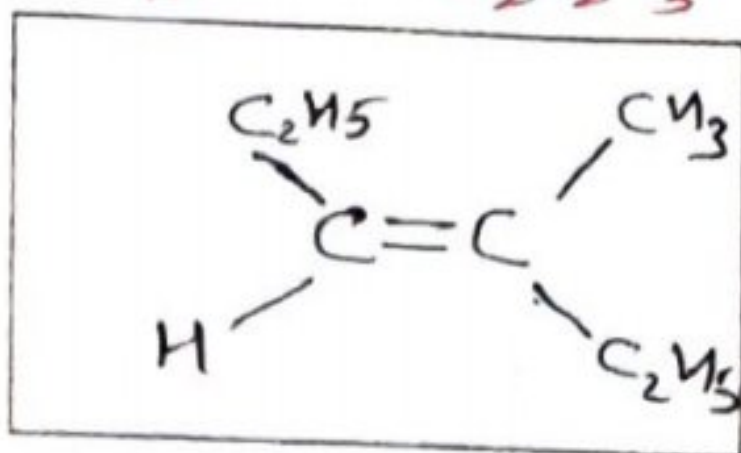
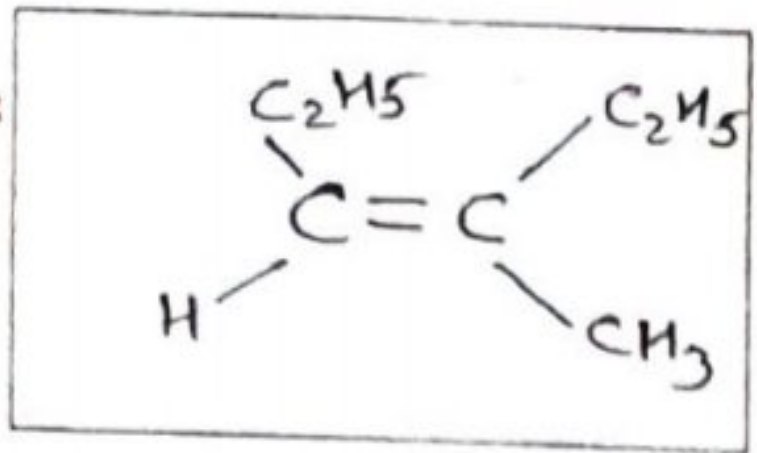
$\therefore 2.5 \text{ mol}$ ක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී මාන ප්‍රමාණය $= 2.5 \times 840 \text{ kJ}$ ③

$= 2100 \text{ kJ} //$ ⑤

04. (a) C_7H_{14} අණුක සූත්‍රය දරණ නයිප්‍රොකානනයක් සමාස්ථිත තිහිපයක් සාදයි. මෙම ව්‍යුහ අතුරින් A හා B ජ්‍යාමිතික සමාස්ථිතතාව පෙන්වයි. A හා B නයිප්‍රොකානනයට භාජනය කළ විට D නම් ප්‍රතිරූප අවයවය ලබාදේ. C නම් සංයෝගය නයිප්‍රොකානනය කළ විට එය R_1-C-R_2 යන ව්‍යුහය ($R_1 = R_2 = R_3$) දරණ සංයෝගය ලැබේ.

(i) A - E දක්වා සංයෝග වල ව්‍යුහ අඳින්න.

5 x 5 = 25

(ii) A හා B ව්‍යුහ පෙන්වන සමාස්ථිත ආකාර නම් කරන්න.

- A. cis - 3 - methyl - 3 - hexene 3
- B. trans - 3 - methyl - 3 - hexene 2

(iii) B, C, D හා E හි IUPAC නාම ලියන්න.

- B. 3 - methyl - 3 - hexene
- C. 3 - ethyl - 2 - pentene
- D. 3 - methylhexane
- E. 3 - ethylpentane

5 x 4 = 20

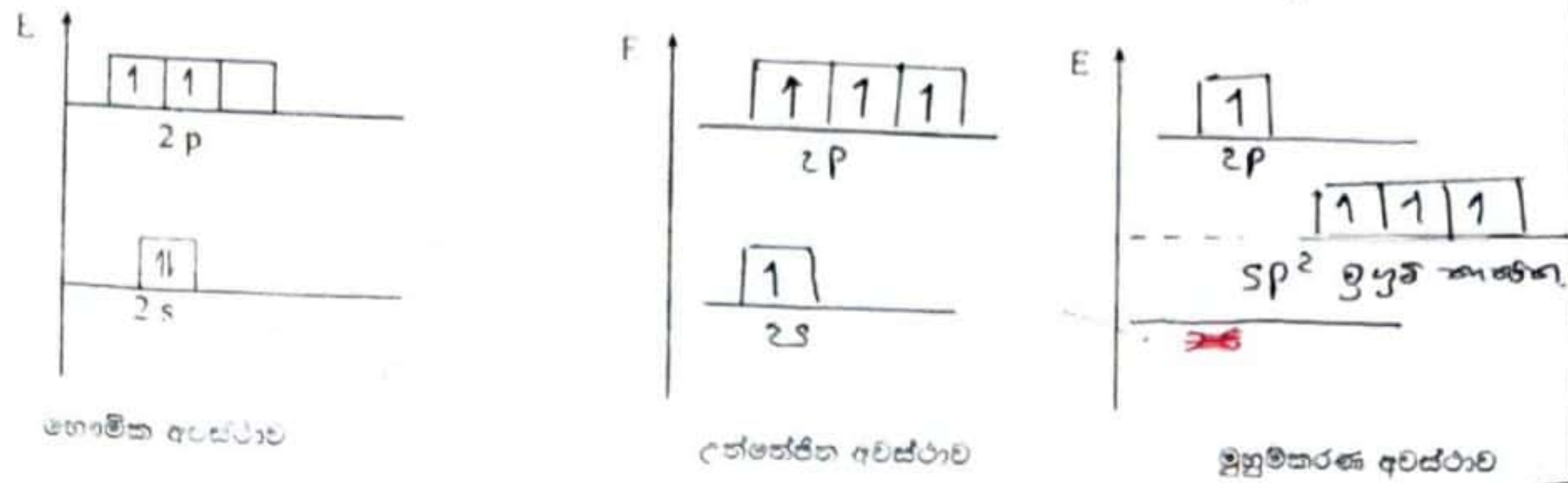
(b) C_2H_4 අණුවෙහි මුහුම්කරණය සම්බන්ධයෙන් පහත ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න.

(i) C_2H_4 හි C හි මුහුම්කරණය කුමක් ද?

sp^2

0.05

(ii) පහත චක්‍රීය ව්‍යුහයේ ස්පර්ශක පටක සහ අවස්ථාවේ දී කාසමික පල ශක්ති සටහන අඳින්න.

භෞමික අවස්ථාව දත්තේත අවස්ථාව මුහුම්කරණ අවස්ථාව

ම. 6x03 = 18

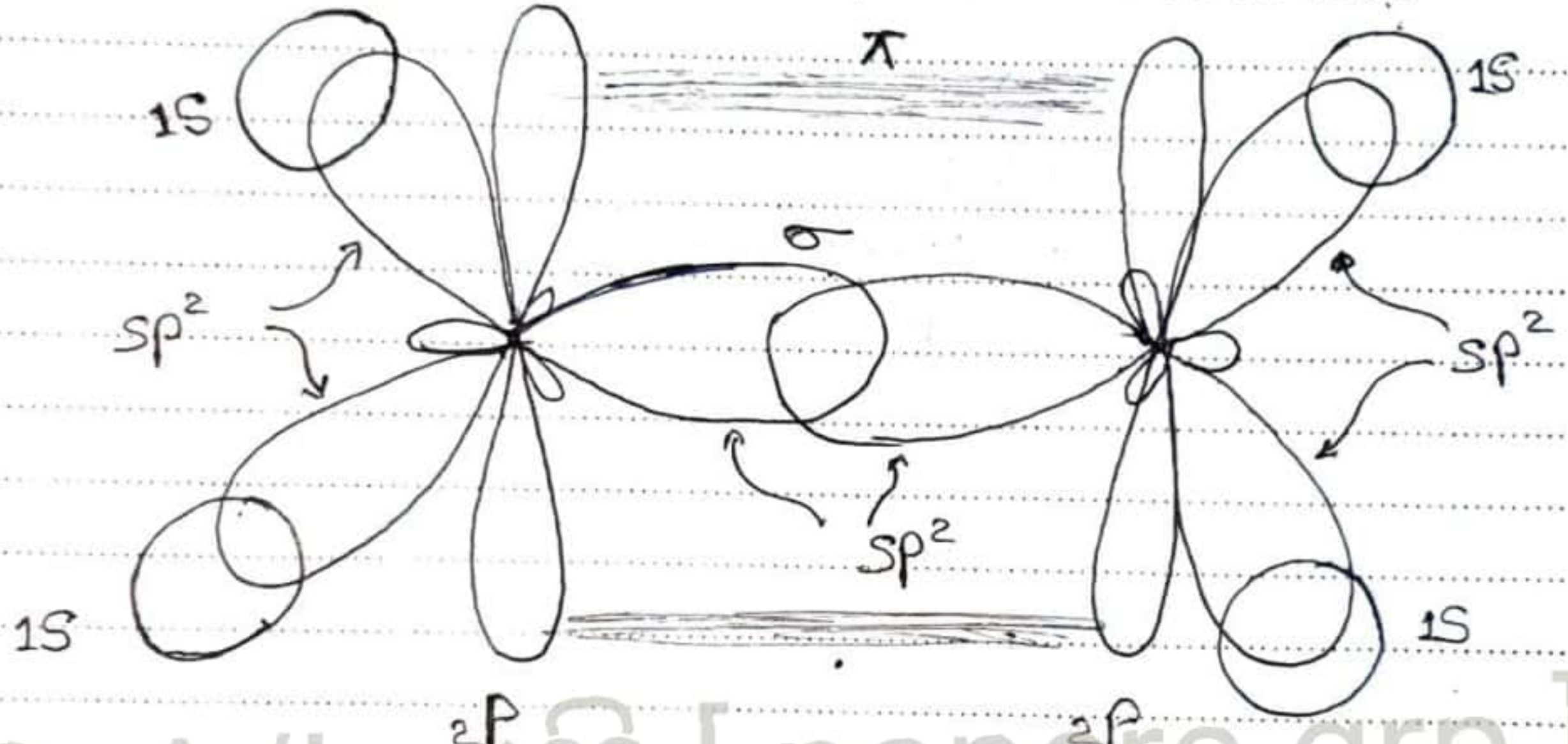
(iii) අදාළ ව්‍යුහයේ ස්පර්ශක පටක සහ අවස්ථාවේ දී කාසමික පල ශක්ති සටහන අඳින්න.

(ලේඛය, කුණ, sp^2 , $2p$, 120° , 109.4° , sp^3 , $1s$, පාර්ශ්වික, π බන්ධනයක් ද, ලම්බකව, අතිරිච්ඡාදනයෙන්)

අහන සැදෙන මුහුම් කාසමික sp^2 අවකාශයේ සමාකාරව දිශානතව ඇති හෙයින් ඒවා අතර කෝණය 120° බැගින් වේ. ඉතිරි $2p$ කාසමික මෙම කාසමික පලය ලම්බකව අතිරිච්ඡාදනයෙන් π බන්ධනයක් ද P_z කාසමික දෙකෙහි පාර්ශ්වික අතිරිච්ඡාදනයෙන් π බන්ධනයක් ද සැදේ. ඉතිරි sp^2 මුහුම් කාසමික කාසමික හා H පරමාණු වල $1s$ කාසමික අතර සිදු වන ලේඛය අතිරිච්ඡාදනයෙන් C-H. ට බන්ධන සැදේ.

ම. 12x01 = 12

(iv) C_2H_4 අණුවේ කාසමික පලය නිරූපණය කරන්න. එහි ඇති බන්ධන සහ කාසමික නම් කරන්න.

22 A/L අපි [papers grp].

තවත් නිවැරදිව 9x01 = 9
 රූපය වටහා = 6
 ම. 15

(5) a) $PV = nRT$ ————— (5)

$P =$ පීඩනය

$V =$ ඔරොත්තු

ST

$n =$ ප්‍රමාණය

$R =$ සර්වත්‍ර නියත අගයය

$T =$ තෙපිනේ උෂ්ණත්වය ————— (1) x 5

(11) බොයිල් → $PV = nRT$

ඛණ්ඩයේ ප්‍රමාණය සහ තෙපිනේ උෂ්ණත්වය නොවෙනස්ව පවතින විට nRT නියතයක් වේ. R ද නියතයකි. (4)
 $nRT =$ නියතය. (4)

∴ $PV = k$. බොයිල් නියමය. (4)

12

චැප්ලේන් → $PV = nRT$ සහ $V = \frac{nRT}{P}$ (4)
 $V = \frac{nRT}{P}$ (4)

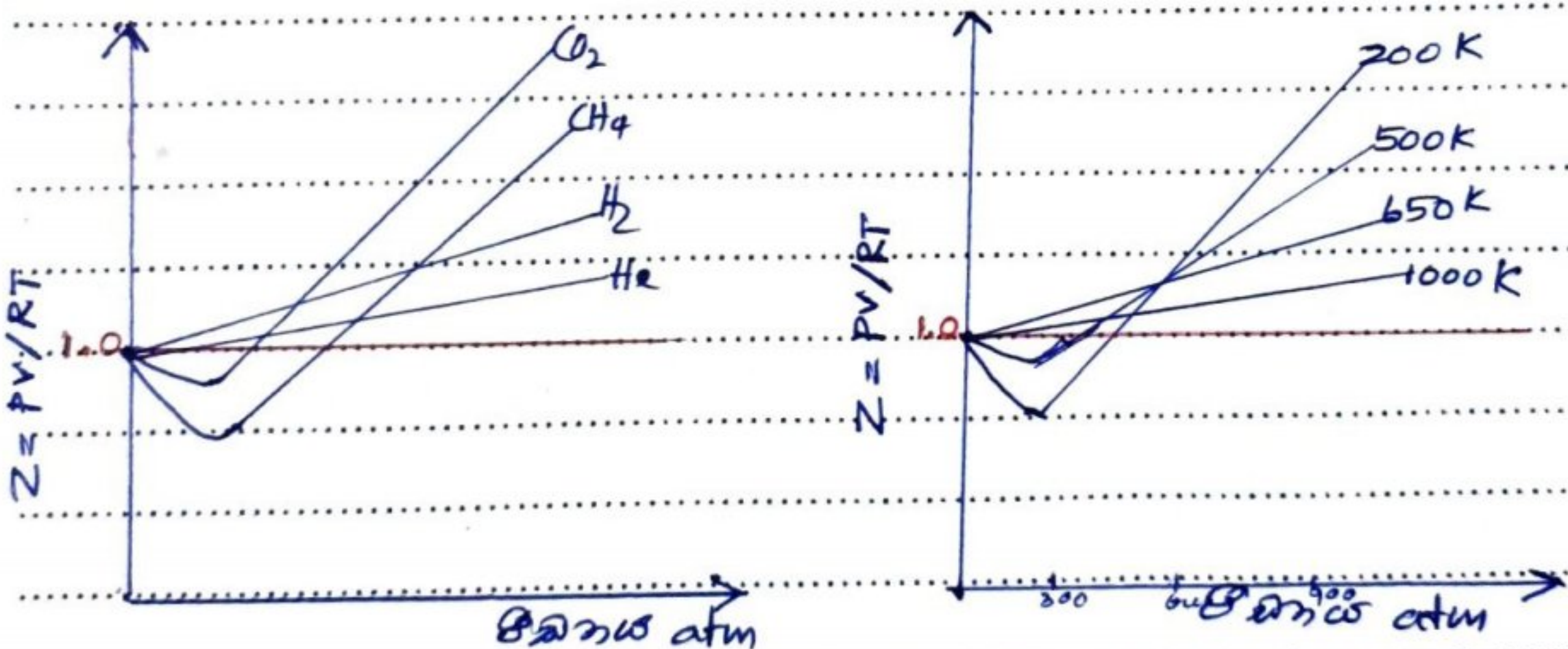
නියත පීඩනයකදී පීඩනය නොවෙනස්ව පවතින විට nR/P නියතයක් වේ. (4)

12

∴ $V \propto T$ බව (4)
 $V = kT$ බව (4)

(111) ඉහළ උෂ්ණත්වයේදී (2) x 2
 පහළ පීඩනය. (2) x 2

(114)

ඉහළ පීඩනයේදී (2) x 2
 පහළ පීඩනයේදී (2) x 4

b) ¹⁰g CO₂ ଥିବା ବାୟୁର ମୋଲ ସଂଖ୍ୟା

$$n = \frac{PV}{RT} \quad \text{--- (3)}$$

$$= \frac{2 \times 10^5 \text{ Pa} \times 0.5 \times 10^{-3} \text{ m}^3}{8.314 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1} \times 300 \text{ K}} = \frac{1}{25} \text{ mol} \quad \text{--- (5)}$$

SI

∴ Ne + CO₂ ଥିବା ବାୟୁର ମୋଲ ସଂଖ୍ୟା = 0.04 mol
 ବାୟୁର ମୋଲ ସଂଖ୍ୟା ସମାନ, Ne ଥିବାର ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ
 (CO₂ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ନୁହେଁ), Ne ଥିବାର ମୋଲ ସଂଖ୍ୟା

$$n_1 = \frac{P_1 V_1}{R_1 T_1} \quad \text{--- (3)}$$

$$= \frac{1.6 \times 10^5 \text{ Pa} \times 0.5 \times 10^{-3} \text{ m}^3}{8.314 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1} \times 300 \text{ K}} \quad \text{--- (5)}$$

$$\text{Ne ଥିବାର ମୋଲ ସଂଖ୍ୟା} = 0.032 \text{ mol} \quad \text{--- (5)}$$

$$\therefore \text{CO}_2 \text{ ଥିବାର ମୋଲ ସଂଖ୍ୟା} = 0.04 \text{ mol} - 0.032 \text{ mol} \quad \text{--- (5)}$$

$$= 0.008 \text{ mol}$$

$$\text{CO}_2 \text{ ର ବସ୍ତୁତ୍ତ୍ୱ} = 44 \text{ g mol}^{-1} \times 0.008 \text{ mol} \quad \text{--- (4)}$$

$$= 0.352 \text{ g} \quad \text{--- (3)}$$

∴ (ii) ¹⁰g CO₂ ଥିବା ବାୟୁର ମୋଲ ସଂଖ୍ୟା;

* ଯଦ୍ୟଦି CO₂ ଥିବା ବାୟୁର ମୋଲ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ହୁଏ ତେବେ NaOH ଥିବାର ମୋଲ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ହେବ।

* NaOH ଥିବାର ମୋଲ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ହେବ ତେବେ CO₂ ଥିବାର ମୋଲ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ହେବ।

* ଯଦ୍ୟଦି CO₂ ଥିବା ବାୟୁର ମୋଲ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ହୁଏ ତେବେ NaOH ଥିବାର ମୋଲ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ହେବ।

* CO₂ ଥିବା ବାୟୁର ମୋଲ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ହେବ ତେବେ NaOH ଥିବାର ମୋଲ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ହେବ।

50

22 A/L ପୃଷ୍ଠା [papers grp 1]

$$c) \quad (i) \quad PV = \frac{1}{3} m N \bar{C}^2 \quad \text{--- (5)}$$

$$(ii) \quad PV = \frac{1}{3} m N \bar{C}^2 \quad \text{--- (2)}$$

$$PV = nRT$$

or. or. or.

$$PV = \frac{1}{3} M_r \bar{C}^2 \quad \text{--- (3)}$$

$$PV = RT \quad \text{--- (3)}$$

$$\therefore RT = \frac{1}{3} M_r \bar{C}^2 \quad \text{--- (3)}$$

$$M_r = \frac{3RT}{\bar{C}^2} \quad \text{--- (5)}$$

(iii) or. or. or.

$$\bar{C}^2 = \frac{(2^2 \times 2) + (3^2 \times 4) + (4^2 \times 4)}{10} \text{ m s}^{-1}$$

$$= 10.8 \text{ m s}^{-1} \quad \text{--- (3)}$$

$$M_r = \frac{3RT}{\bar{C}^2} \quad \text{or. or. or.} \quad \text{--- (3)}$$

$$T = \frac{\bar{C}^2 M_r}{3R}$$

$$T = \frac{10.8 \text{ m s}^{-1} \times 32 \text{ g mol}^{-1}}{3 \times 8.314 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}} \quad \text{--- (5)}$$

$$= 13.8 \text{ K} \quad \text{--- (5)}$$

$$(iv) \quad PV = nRT \quad \text{--- (3)}$$

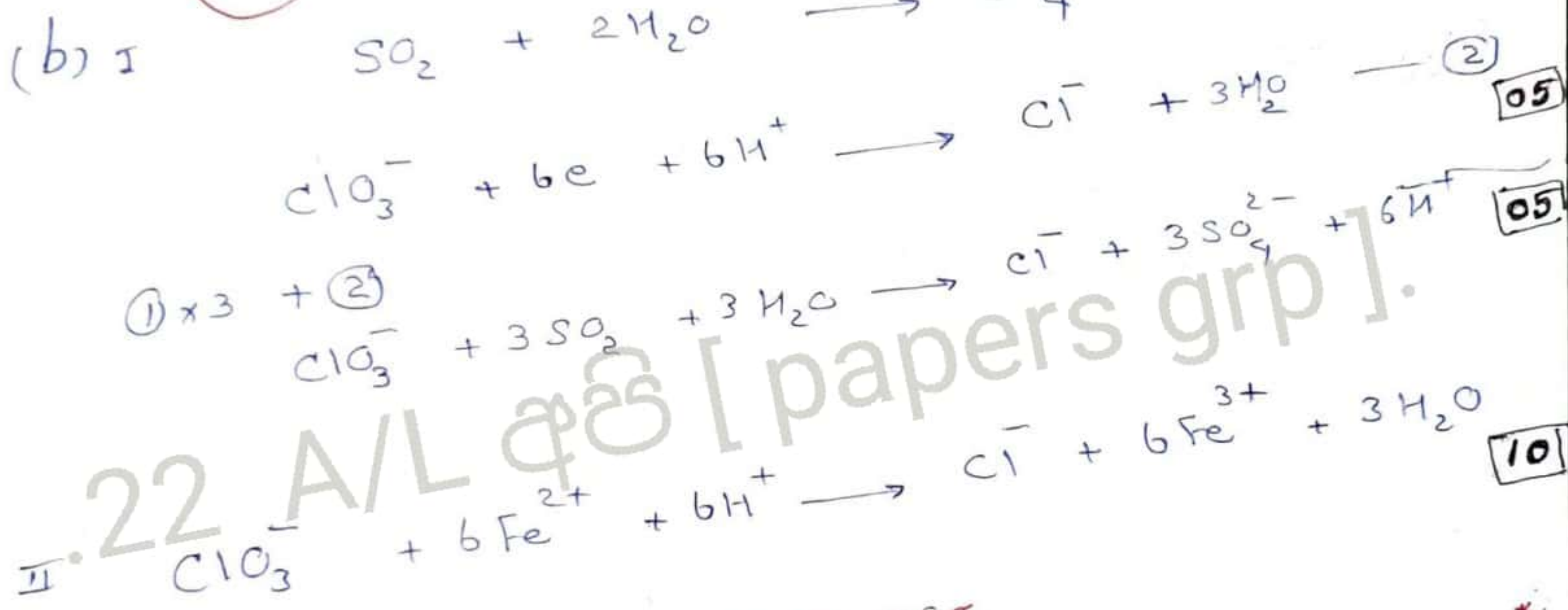
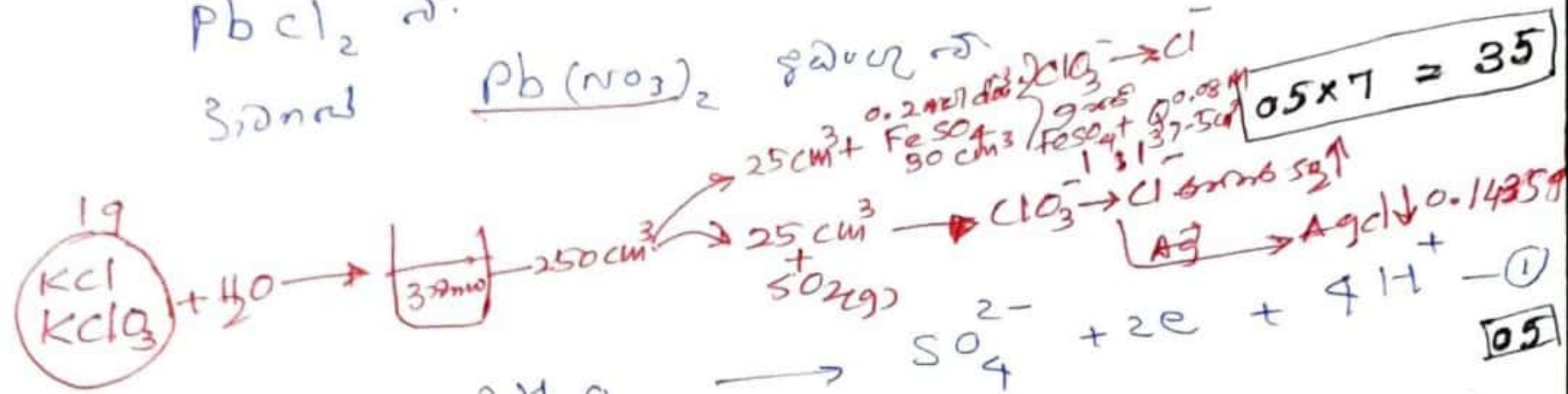
$$V = \frac{nRT}{P}$$

$$= \frac{10 \text{ mol} \times 8.314 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1} \times 13.8 \text{ K}}{1 \times 10^5 \text{ Pa}} \quad \text{--- (5)}$$

$$= 1.14 \times 10^{-2} \text{ m}^3 \quad \text{--- (5)}$$

50

- 7(a)
1. $Mg(OH)_2$, $AgOH$, $Ca(OH)_2$ වර්ගය. 05
 ද්විප්‍රභ්‍ර ක්‍රියාකාරී $Pb(OH)_2$ හි $Al(OH)_3$ දියවීම. 05
 2. ප්‍රධාන ලක්ෂණ $AgOH$ වේ. 05
 ද්විප්‍රභ්‍ර NH_3 සමඟ සංකීර්ණයක් සෑදීම දැක්වේ. 05
 ප්‍රධාන $AgNO_3$ දියවීම.
 3. රත්කළ යුතු ද්‍රව්‍ය වශයෙන් කළ යුතු කාරණා ලැයිස්තු
 ගනු ලබන ද්‍රව්‍ය ලෙස $PbCl_2$ වේ. 05
 ප්‍රධාන $Pb(NO_3)_2$ දියවීම. 05

II. 22 A/L අයිති [papers grp 1].

III

මුළු $FeSO_4$ මවුල = $0.08 \times 10^{-3} \times 37.5 \text{ mol}$ *

මුළු Fe^{2+} මවුල = $0.08 \times 10^{-3} \times 37.5 \text{ mol}$ *

මුළු Fe^{2+} මවුල = $0.2 \times 10^{-3} \times 30 \text{ mol}$ *

මුළු Fe^{2+} මවුල = $0.2 \times 10^{-3} \times 30 - 0.08 \times 10^{-3} \times 37.5$ *

ClO_3^- සමඟ Fe^{2+} මවුල = $6 \times 10^{-3} - 3 \times 10^{-3} \text{ mol}$ *

$= 3 \times 10^{-3} \text{ mol}$

ප්‍රධාන ClO_3^- මවුල = $\frac{3 \times 10^{-3}}{6} \text{ mol}$

$= 0.5 \times 10^{-3} \text{ mol}$

$ClO_3^- : Fe^{2+}$
 $1 : 6$

ද්‍රව්‍ය 250 cm³ හි නිසි ClO₃⁻ ඉවල = 0.5 × 10⁻³ × 10 mol *
 = 5 × 10⁻³ mol

විද්‍යුත් නිසි KClO₃ වර්තමාන = 5 × 10⁻³ × 122.5 g *
 = 0.6125 g *

විද්‍යුත් KClO₃ වර්තමාන ප්‍රතිශත = $\frac{0.6125 \text{ g}}{1.0 \text{ g}} \times 100$ *
 = 61.25 % *

(* × 5 = 50)

e. 50

$\frac{100.00}{61.25} = 1.6333$
 $\frac{38.75}{75}$

IV
 ඉවත් වූ AgCl වර්තමාන = 0.1435 g *
 " " " " ඉවල = $\frac{0.1435 \text{ g}}{143.5 \text{ g mol}^{-1}}$ *

∴ ද්‍රව්‍ය 25 cm³ හි නිසි AgCl ඉවල = 0.001 mol *
 0.001 × 10

ද්‍රව්‍ය 250 cm³ හි නිසි Cl⁻ ඉවල = 0.01 mol *
 " " " " ClO₃⁻ ඉවල = 5 × 10⁻³ mol *
 ∴ KCl වර්තමාන Cl⁻ ඉවල = 0.01 - 0.005 mol *
 = 0.005 mol *

KCl වර්තමාන = 0.005 × 74.5 g *
 = 0.3725 g *

විද්‍යුත් KCl වර්තමාන ප්‍රතිශත = $\frac{0.3725 \text{ g}}{1.0 \text{ g}} \times 100$ *
 = 37.25 % *

(* × 0.5 = 40)

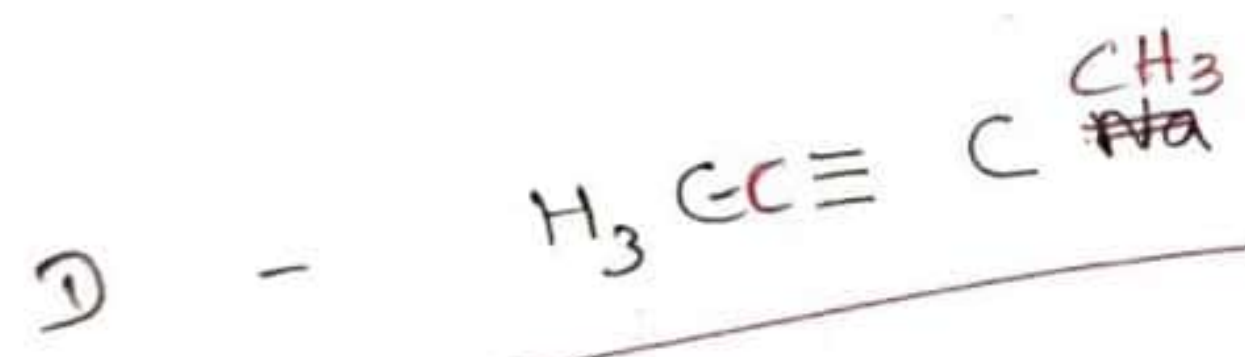
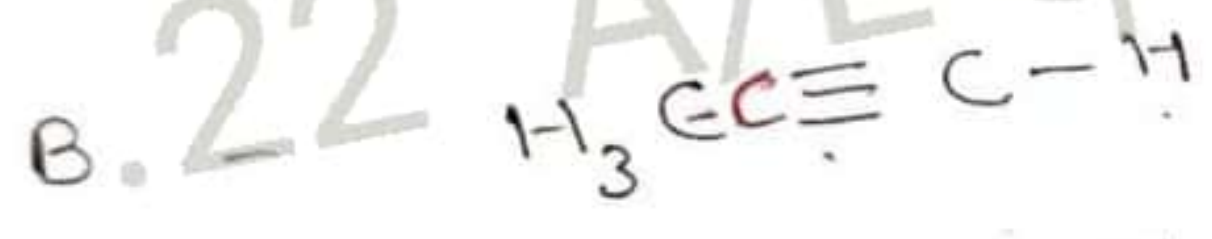
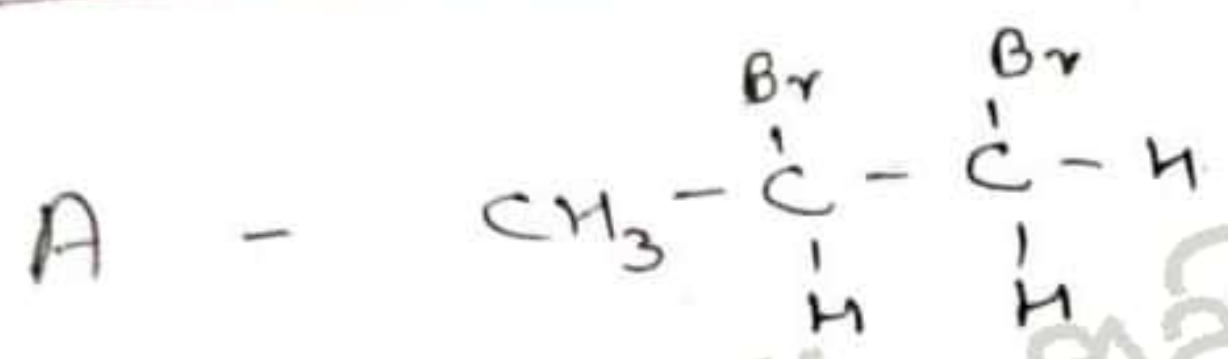
e. 40

* සාමාන්‍යව මුත්තර
 KClO₃ ඉවල වර්තමාන
 ඉවල වර්තමාන ප්‍රතිශත
 KCl වර්තමාන වර්තමාන
 පෙන්වන්න.

8(a) (i)

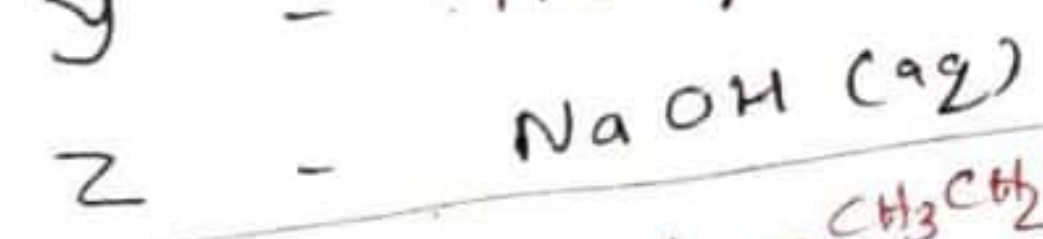
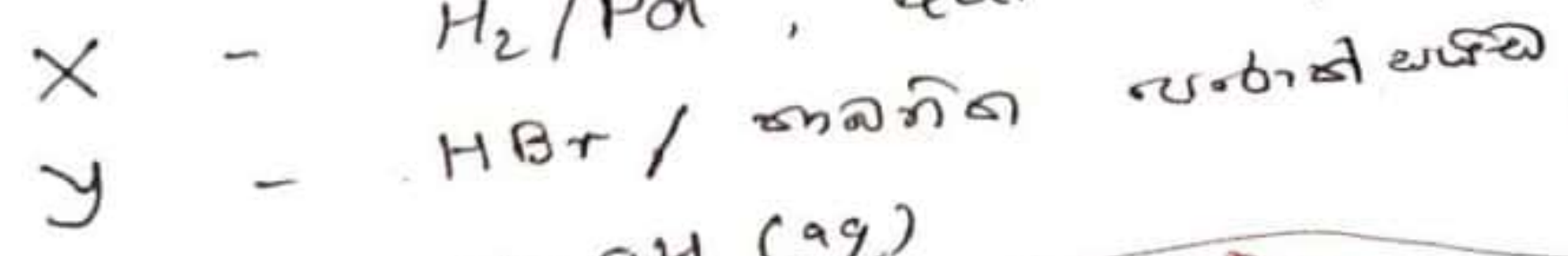
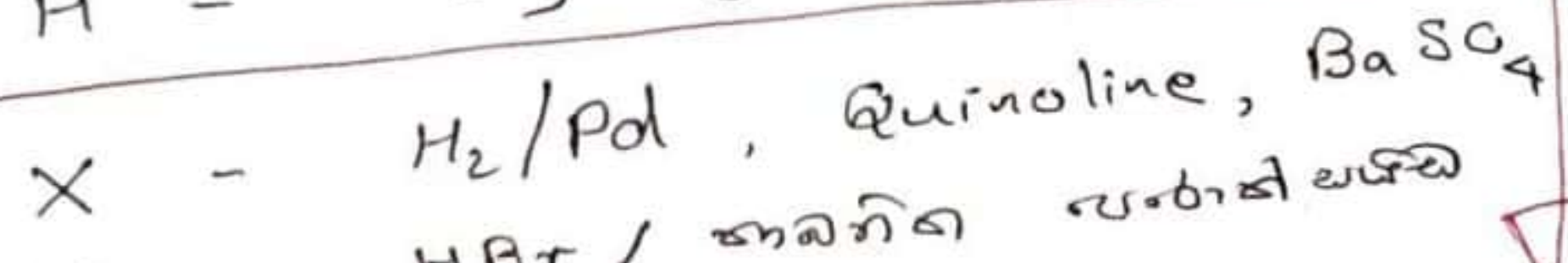
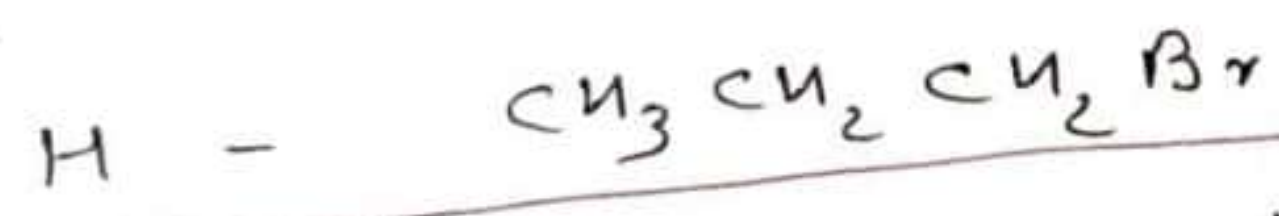
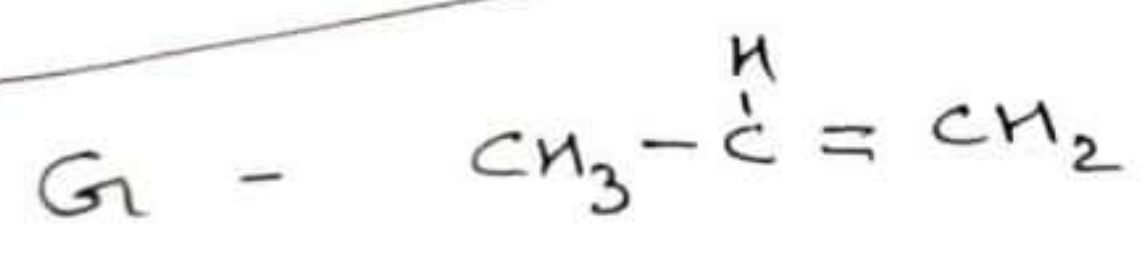
- ଫଳାଫଳ 1 - Br_2
- ଫଳାଫଳ 2 - $C_2H_5OH / KOH, \Delta$
- ଫଳାଫଳ 3 - $Na(l)$
- ଫଳାଫଳ 4 - CH_3Br
- ଫଳାଫଳ 5 - $H_2SO_4, HgSO_4$

③ × 5 = 15

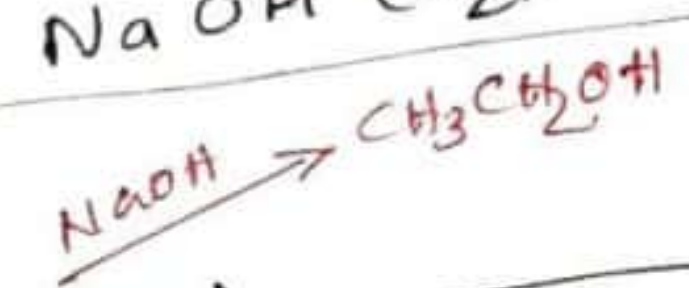
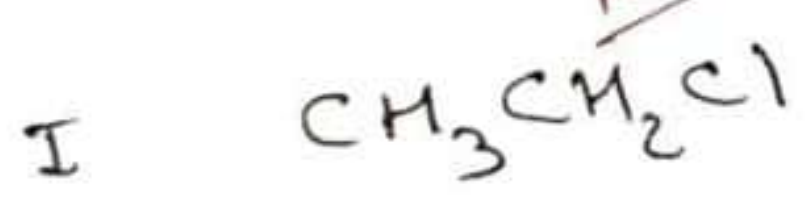
⑤ × 3 = 15

(ii)

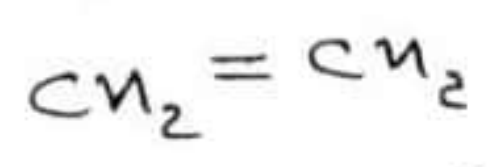
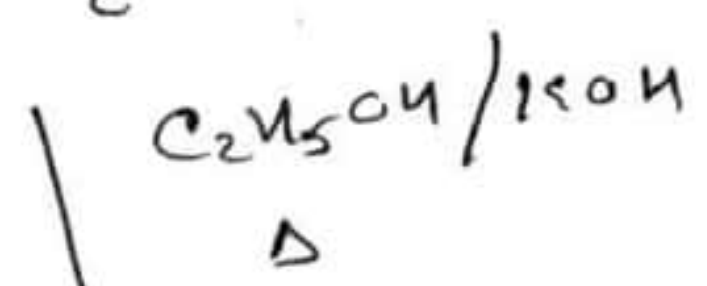
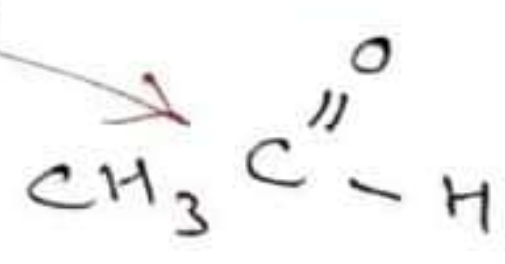

③ × 15 = 15

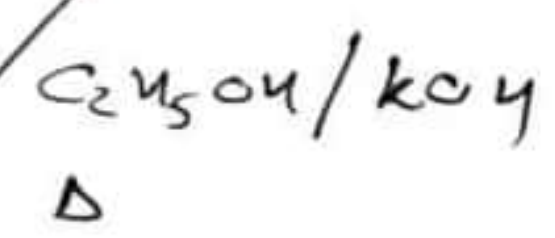
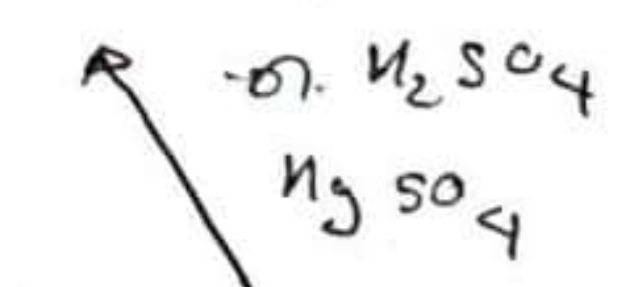
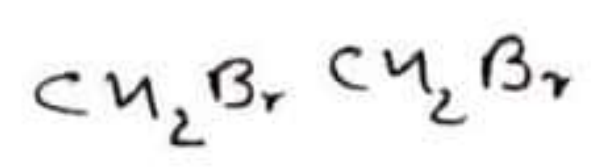
(b) (i)

PCC

Br_2

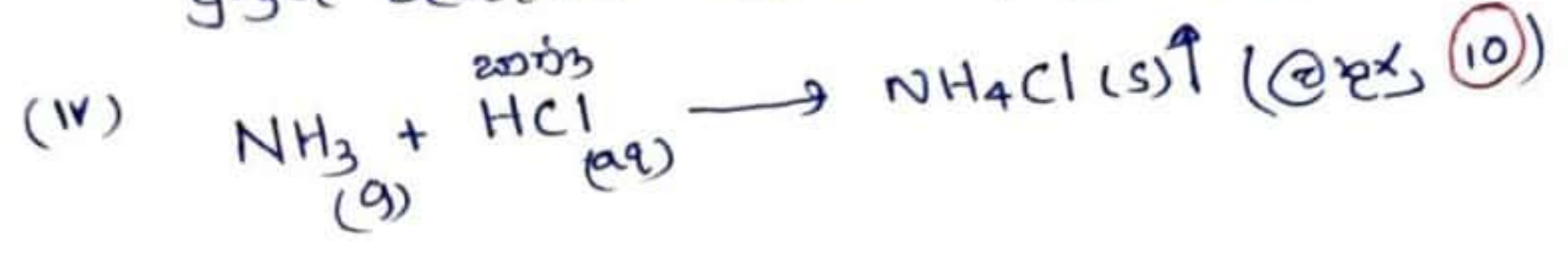

③ × 7 = 21

22 A/L ଝିଝି [papers grp 1]

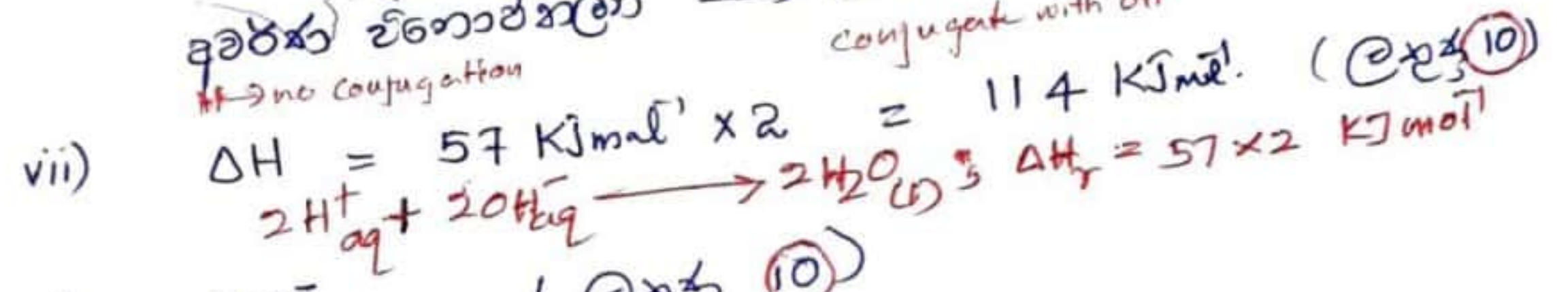
09 a. i) തന്മാത്രീകരണം $Mg \rightarrow$ (ഘട്ടം 10)
 ii) $MgO, Mg_3N_2 \rightarrow$ (ഘട്ടം 10+10)

b. (i) $NH_3 \rightarrow$ (ഘട്ടം 10)
 (ii) ബേജ്ലർ പ്രതിസന്ധി (ഘട്ടം 10)
 (iii) ബേജ്ലർ പ്രതിസന്ധി തടയാൻ ഉപയോഗിക്കുന്ന രാസവസ്തുക്കളുടെ പട്ടിക (ഘട്ടം 10)

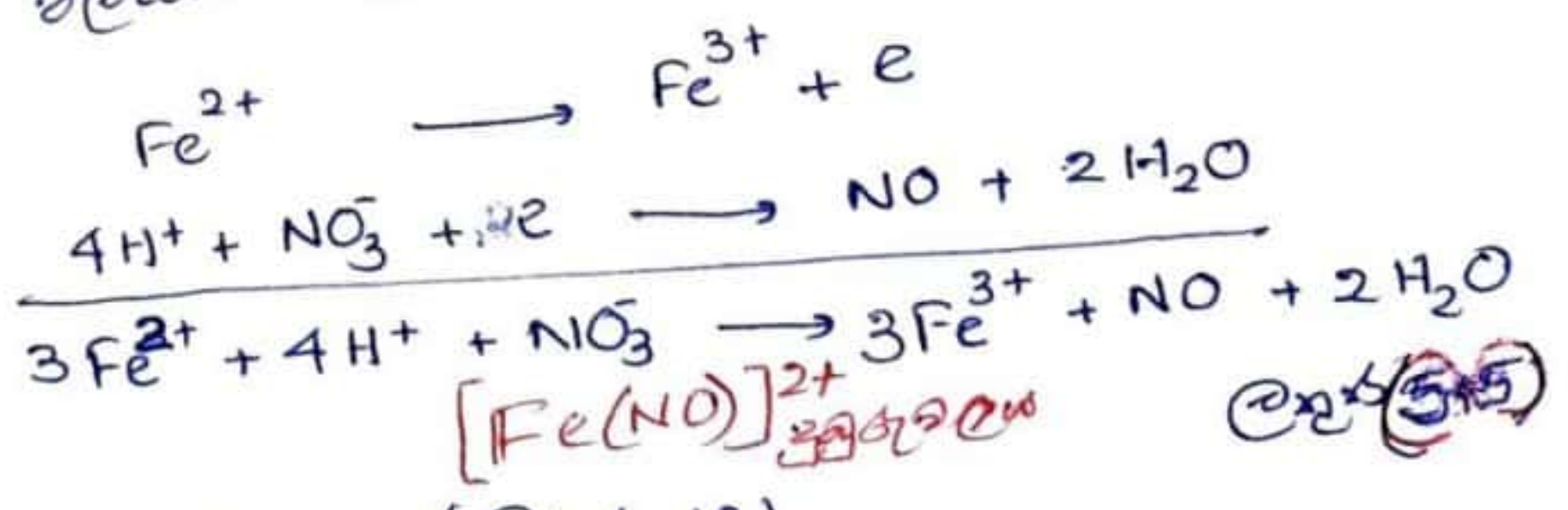
(v) $Mg(OH)_2$ (ഘട്ടം 10)

(vi) H^+ & OH^- ജോഡി (ഘട്ടം 6)
 H^+ - no conjugation
 OH^- - conjugate with H^+

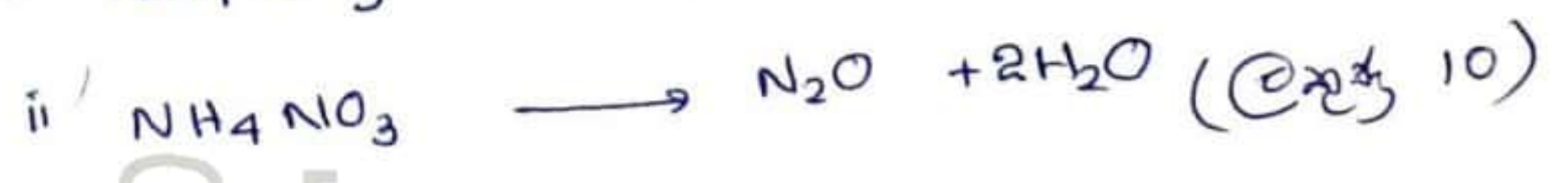

c. i. NO_3^- (ഘട്ടം 10)

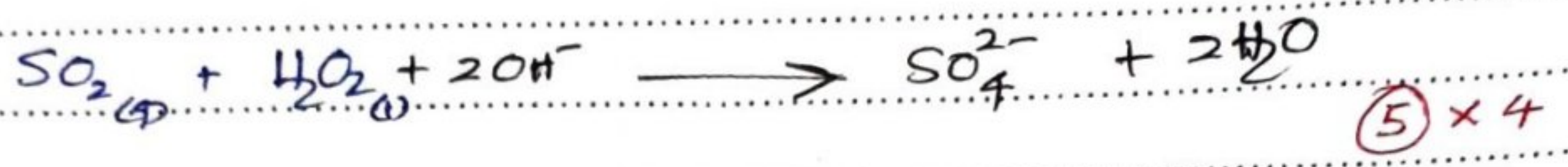
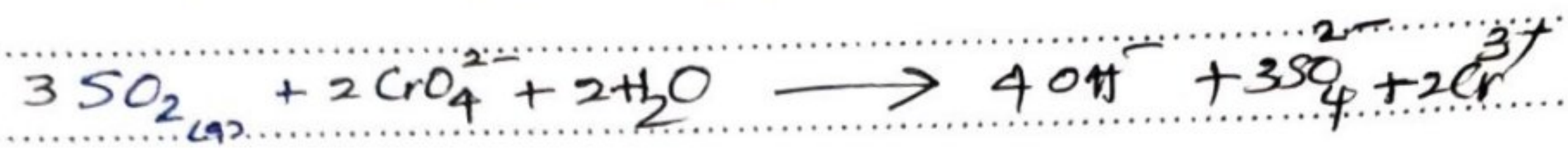
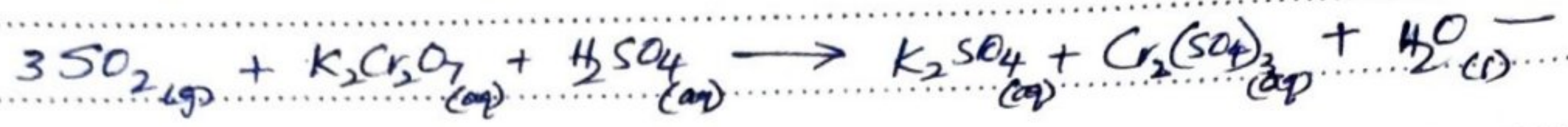
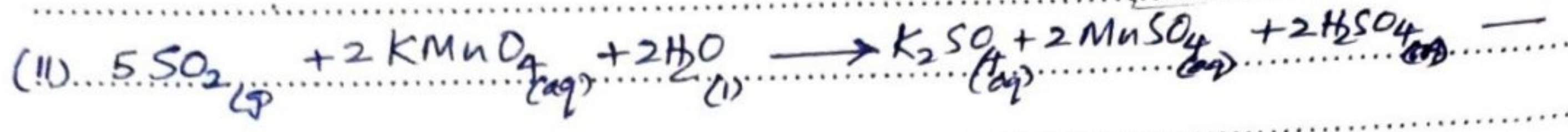
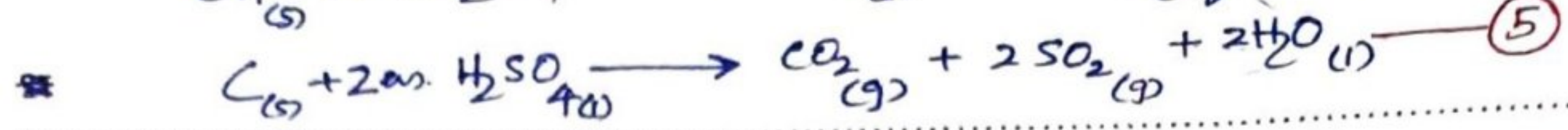
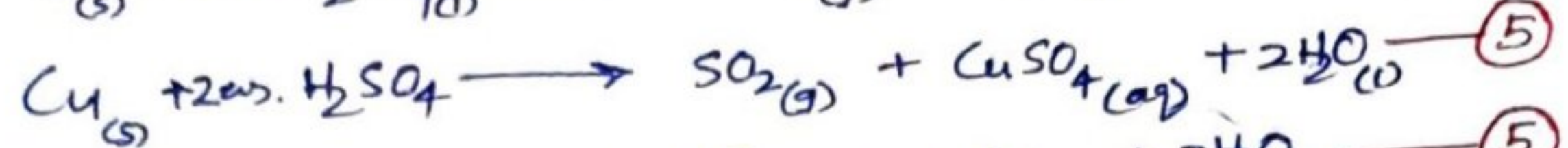
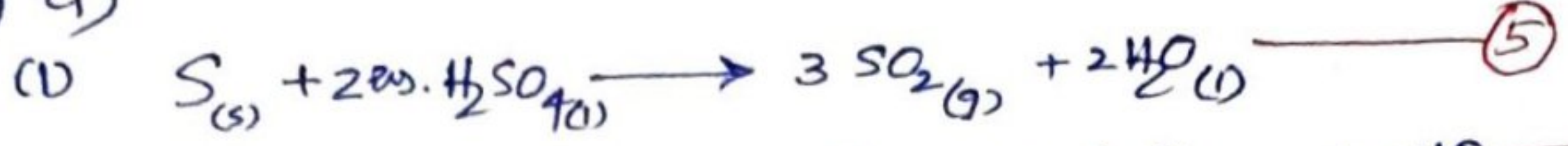
ii. NO_3^- ഉപയോഗിച്ച് $FeSO_4$ ഉപയോഗിച്ച് Fe^{3+} ഉണ്ടാക്കുന്നതിനുള്ള രാസപ്രതികരണങ്ങൾ എഴുതുക. (ഘട്ടം 04)
 • $FeSO_4$ ഉപയോഗിച്ച് Fe^{3+} ഉണ്ടാക്കുന്നതിനുള്ള രാസപ്രതികരണം എഴുതുക. (ഘട്ടം 03)
 • $FeSO_4$ ഉപയോഗിച്ച് Fe^{3+} ഉണ്ടാക്കുന്നതിനുള്ള രാസപ്രതികരണം എഴുതുക. (ഘട്ടം 03)

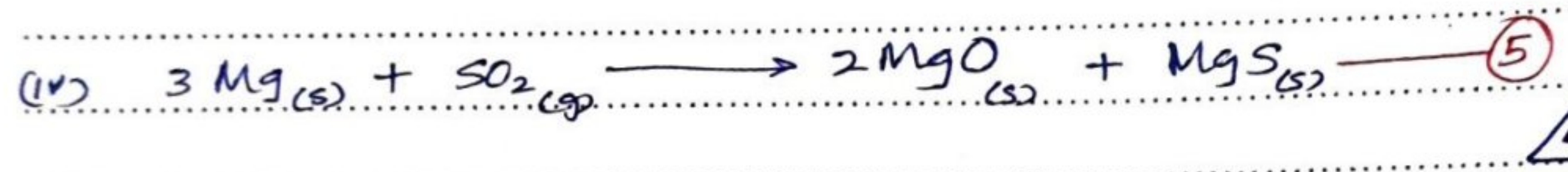
d. i. NH_4NO_3 (ഘട്ടം 10)

(10) a)

(iii) * *ଅନୁରୂପ ଉତ୍ପାଦ, ଯଦି ଉପର ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ନାହିଁ ତେବେ ସମସ୍ତ ଉତ୍ପାଦ ସମାନ ହେବେ* — (1)

- b) (i) [Fe(H₂O)₆]Br₂ - hexaaquairon(II) bromide —
 (ii) [CoCl](NO₂)₂ - Chloridocobalt(III) nitrite. —
 (iii) K₃[Fe(CN)₆] - Potassium hexacyanidoferrate(III) — (5) x 3

(ii) * *ଉପର ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ନାହିଁ ତେବେ ସମସ୍ତ ଉତ୍ପାଦ ସମାନ ହେବେ* — (3) x 3

(iii) (i) *ଉପର ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ନାହିଁ ତେବେ ସମସ୍ତ ଉତ୍ପାଦ ସମାନ ହେବେ* — (5)
 (ii) *ଉପର ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ନାହିଁ ତେବେ ସମସ୍ତ ଉତ୍ପାଦ ସମାନ ହେବେ* — (5)

34

